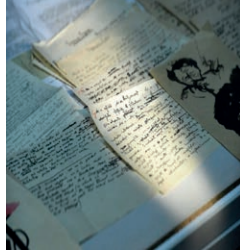

Lecția de patrimoniu

2

„Memoria Lumii”

7

Ion I. Olteanu - ctitorul unor așezăminte din Chitila

10

Prin lectură la CULTURĂ

12

condeie Ilfovene

Nr. 65 | februarie 2023 | Publicație de cultură

„Eminescu, dragoste eternă!” - spectacol omagial de Ziua Culturii Naționale la Palatul Brâncovenesc

(pagina 5)

(pagina 4)

Experiențe europene

(pagina 6)

24 februarie „Dragobetele sărută fetele!”

Am intrat în Noul An cu un gând bun pentru patrimoniul nostru cultural. De data aceasta avem în vedere un patrimoniu prezent în aproape orice sat, o zestre neglijată și periclitată, care s-ar putea transforma - cu puțină viziune și bunăvoință - într-un real liant între generații. Cu speranța că anul 2023 va fi unul mai favorabil vechilor noastre case țărănești, vă invităm să urmăriți ultimul episod „Leția de patrimoniu Ilfov” - VI. Ce sunt oare ceamurul, chirpicul, paianta, cum oare se locuia în bordeie, cum se construiau casele țărănești și care era fala

acestora de odinioară, veți afla alături de Adriana și Grigore Scripcariu, pe muzica formației „Trei Parale”. Leția de patrimoniu Ilfov este un proiect inițiat și realizat de Școala de la Piscu și susținut de Consiliul Județean Ilfov prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov. Parteneri: Muzeul Național al Țăranului Român, Inspectoratul Școlar Județean Ilfov, Muzeul Municipiului București, DEM Creativ. Împreună pentru patrimoniu cultural! ■

George V. GRIGORE

2023, Anul cultural Dimitrie Cantemir și Ciprian Porumbescu

Legea care prevede ca 2023 să fie „Anul cultural Dimitrie Cantemir și Ciprian Porumbescu” a fost adoptată de Parlamentul României în decembrie și promulgată de Președinte. Anul cultural a fost instituit pentru a onora cele două personalități și operele lor. Dimitrie Cantemir a fost domn al Moldovei, un mare cărturar și istoric. S-a născut în anul 1673 și a trecut la Domnul în 1723, la vârsta de 50 de ani. Anul acesta se împlinesc 350 de ani de la nașterea cărturarului și 300 de la moartea lui. A fost membru titular al Academiei din Berlin (Societatea Branderburgică a Științelor, 1714), cărturar polivalent, enciclopedist, etnograf, geograf, filozof, istoric, lingvist, muzicolog și compozitor. Avea cunoștințe profunde în diverse domenii: istorie, arheologie, genealogie, numismatică, heraldică, cartografie, sociologie, administrație, știință politică, arhitectură, medicină, geografie, etnografie, matematică, muzică. A fost poliglot. Cunoștea 11 limbi, între care turca, persana, araba, greaca, latina, italiana și slavona. Ne-a lăsat, între nenumărate cărți-monument, „Divanul sau Gâlceava înțeleptului cu lumea sau Giudețul sufletului cu trupul”, scrisă în limbile română și greacă, tipărită la Iași în 1698, prima lucrare

românească originală de gândire religioasă. Ciprian Porumbescu s-a născut în 1853 și a trecut la viața veșnică în 1883. În acest an se împlinesc 170 de ani de la nașterea compozitorului și 140 de la moartea sa. A fost fiul preotului ortodox Iraclie Porumbescu, din Șipotetele Sucevei, și s-a dovedit a fi unul dintre cei mai faimoși compozitori ai vremii sale, un talent muzical de excepție, creatorul primei opere românești, „Crai nou”. Acordurile „Baladei” lui pentru vioară și orchestră sunt ușor de recunoscut. Impresionante sunt și „Rapsodia română pentru orchestră”, „Serenadă”, „La malurile Prutului”, „Altarul Mănăstirii Putna”, „Inimă de român”, „Odă ostașilor români”. Anul 1878, anul arestării sale alături de alți tineri, în Procesul „Arboroasa”, și cele trei luni petrecute în temniță, la Cernăuți, mângâiat de vioară și de o gramatică a limbii franceze, pentru care primise permisiunea să le păstreze cu el, aveau să-i croiască, prea curând, strămutarea în veșnicie. Privindu-și moartea în față, în brațele surorii sale și sub privirile îndurerate ale tatălui său, Ciprian și-a rostit testamentul: „Să nu lăsați muzica mea să moară!”. „Se instituie anul 2023 ca Anul cultural Dimitrie Cantemir și Ciprian Porumbescu, pentru celebrarea vieții și operei cărturarului Dimitrie Cantemir și a operei compozitorului Ciprian Porumbescu”, se arată în primul articol al legii votate de Parlament. Instituțiile centrale și locale pot organiza activități culturale pentru a celebra anul cultural. ■

C. ANGHELUȚĂ

ACUM-AICI-ACOLO proiectul care va reprezenta România la Expoziția Internațională de Arhitectură – Bienala de la Veneția 2023

Proiectul „Acum-Aici-Acolo”, curatariat și coordonat de arh. Emil Ivănescu, a fost desemnat câștigător la concursul pentru reprezentarea României la cea de-a 18-a ediție a Expoziției Internaționale de Arhitectură - Biennale di Venezia, a anunțat Ministerul Culturii.

Conform motivării Comisiei de evaluare, miza principală a proiectului este identificarea vectorilor de schimbare în bine la nivel urban, prin cultivarea ideilor inovatoare și a soluțiilor non-standard pentru un oraș mai locuibil și mai rezilient. Sunt scoase din arhivele Muzeului Național Tehnic „Prof. Ing. Dimitrie Leonida” din București și puse sub lumina reflectoarelor exemple de creații tehnologice care oferă o perspectivă asupra trecutului recent privit ca laborator de producere a viitorului. Sunt expuse de asemenea peste 100 de proiecte ale unor autori contemporani din diverse domenii creative și culturale, ca sursă de inspirație pentru scenariile de abordare a unor probleme actuale. Stimularea curiozității și imaginarea unor spații sigure pentru libertate în gândire și pentru creație sunt considerate premise ale unei dezvoltări a orașului mai echilibrat și echitabile.

Experiența senzorială oferită de materialele naturale care pot fi atinse și componenta de promovare a patrimoniului botanic din România (prin referința la banca de semințe) ca resursă valoroasă pentru viitor – așa cum sunt dezvoltate în Noua Galerie a IRCCU Veneția reprezintă un conținut care vine în completarea celui din Pavilion, răspunzând crizelor actuale din perspective diferite, complementare.

Ediția din 2023 a Bienalei de Arhitectură de la Veneția se va desfășura în perioada 20 mai – 26 noiembrie, cu previzionare pentru specialiști și presă în zilele de 18 și 19 mai. Tema celei de-a 18-a ediții a Expoziției Internaționale de Arhitectură – la Biennale di Venezia, lansată de curatorul acestei ediții, Lesley Lokko, este „Laboratorul viitorului”. ■

Timp Românesc

Fragment dintr-un câmp cu maci

Adrian George Itoafă

Astăzi nu am găsit altceva mai bun decât să exprim recunoștința că suntem, când puteam să ne fim străini, dematerializați printre maci.

Și apoi cum te-ai fi cunoscut din mulțimea infinităților neîntrupate? Sigur ne-am fi atras în tot lanul cu maci. Miroșind sângele macilor jertfiți pe câmpul cunoașterii, ne identificăm ca supraviețuitori ai sentimentelor, deși răniți de orgolii. În bătaia vântului turbat ne simțim ca minuscule boabe de maci, adunate între semeni, acoperiți de petalele roșii. Ah! Iar am nimerit pe un câmp minat, între coarne de taur, separându-ne de restul. Rodim pe copitele împământenate ale unei stânci. Apa curgătoare vrând să evadeze din matcă, trage de noi și în loc să ieșim, cădem și decădem din cascadă. În cele din urmă, secerăți de fiori, ne tărâm trupurile sub adăpostul eroilor maci și îmi placi. Dacă vom supraviețui oferindu-ne trupurile ca pansament pentru rănilor sufletului, sigur ne vom decora ca iubiți, adăpostiți de macii jertfiți. Răsăritul rămas bucură fiecare zi, pare o hipnoză dată de medicație, ușurează deșertăciunea unor împovărați, adunați în

robia strigătelor întemnițate, unde briza vine și rămâne uitată, doar un dăngăt pătrunde conștiința și accelerează stări. Printre macii uitați, câțiva grauri cuprinși de boli, cad pe solul fertil. Ciripesc atât de grav, că satură gălăgioși, amintirea unei veri dezertate. Și noi măcinați ca la moară, în cuprinsul altor minuscule boabe, ne detașăm alegând bobul vindecat, îmbătându-ne iară printre rochiile roșii ale macilor. Câți maci au rămas inhalați de solul arid? Fără număr și cresc cât ai clipi printre trupuri fragile, ciobite cât să permitem a ne dăruii florilor. Ne pansăm cu fericirea de ieri, uitând că suntem dați anotimpului, nu mai dor strigătele dispersate pe ruinele timpului, doar noi silabisim între arii sfârșite. Această durere ne vindecă. Cum putem striga înaintea strigătelor auzite? Nu se poate iubite, spunea! Așa că, ne vindecăm cu smirna ieșită din trupuri iubite ce aprind dorințe umane. Și macii, macii cui rămân, dacă noi nu rodim? Le vom fi până la epuizare, existând permanent pe culoare. Nu trebuie să așteptăm viitorul incert. Florile-s roșii? Încă-s roșii. Frunze adunate-n părul ierbii anulează cadența ploilor împlinite, sfârșind pe tăișul coasei nemiloase și tu, cu ochi mari, albaștri, plângi pe sfârșitul verii, inundând spațiul cu maci. Nimeni nu te ia în seamă, parcă orbi ar fi sau surzi, fiecare trece agale, se consumă în bătaia lină de vânt, și e toamnă. ■

Director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov
Alexandrina NIȚĂ

Condeie ILFOVENE

Editor:
Centrul Român pentru Inițiativă Socială
Editor coordonator:
Cătălin DRAGOMIR
Redactor șef:
George V. GRIGORE
Redactori:
Cristina ANGHELUȚĂ, Anica POPA, Iulia GEORGESCU, Marius Florin VĂDUVA, Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ

Foto: **George V. GRIGORE**
DTP: **Dan DULGHERU**

tipar - **www.tipografiaKLM.ro**

Tel. **0371.084.001**
e-mail: **condeieilfovene@gmail.com**
ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984
Publicație distribuită gratuit

Rătăcire

Nicoleta Tudor

M-am pierdut în anotimpuri
Ce se-amestecă cu dorul,
Sufletu-i haihui prin nimburi
L-am pierdut, eu muritorul...

Am știut unde mi-e vina
Ți-am purtat mereu iubirea
Dincolo de efemer,
M-am pierdut în fericirea
Ce-i ascunsă bine-n cer.

Când în pragul dimineții
Mă trezeam cu teama-n geam.

Rătăcind prin anotimpuri
M-am pierdut printre himere...
S-au dus ale nopții daruri...
S-au dus nuri în tăcere...

Rătăcind prin anotimpuri,
Căutând iubirea ta,
Sufletu-i haihui prin nimburi
Încercând a te uita.

Acum sorb din seva vieții
Doar un strop de nemurire
Și am să îndur poezii
Când vorbesc despre iubire...

Printre stele-am rătăcit
Și orbită de lumina
Unui astru surghiunit,

M-am pierdut în teama vieții
Când la tine nu gândeam...

ECATERINA CONACHI VOGORIDE (COCUȚA) eroina necunoscută a Unirii Principatelor Române

George V. GRIGORE

Multe dintre evenimentele istorice ale României au avut în spatele lor puterea și geniul unor femei, deși posteritatea le-a recunoscut meritele în mod egal, poate și datorită discreției cu care s-au manifestat și au acționat. Una dintre aceste "umbre ale istoriei" a fost Cocuța Conachi, fiica marelui cărturar moldovean Costache Conachi, o femeie bogată și cultivată, care a influențat decisiv Unirea Moldovei cu Muntenia. Înainte ca Regina Maria să-și pună pecetea personalității ei uriașe pe Marea Unire de la 1918, Cocuța Conachi a fost „îngerul păzitor” al marelui eveniment din 1859. Ecaterina Cocuța Conachi s-a născut la 2/14 aprilie 1829, la Palatul din Țigănești (comuna Munteni, județul Galați) aflat la doar câțiva kilometri de Tecuci. Nu a fost o mare scriitoare sau o mare artistă, ci o prințesă româncă, dar și o adevărată revoluționară, cunoscută pentru activismul ei și pentru activitatea desfășurată în favoarea unirii principatelor. La 17 ani s-a căsătorit cu Nicolae Vogoride, un principe de origine bulgară, investit de Înalta Poartă cu funcția de caimacam, adică loctiitor de domn, căruia i se promisese tronul Moldovei dacă reușea blocarea unirii principatelor. Contextul era favorabil uniuniștilor după Războiul Crimeii (1853-1856), pentru că Puterile Garante erau interesate de blocarea ascensiunii Rusiei către Balcani și au decis să lase la latitudinea Țării Românești și Moldovei ce vor să facă. Prin urmare, în 1857 au fost stabilite alegeri pentru Divanurile Ad-hoc. Primul scrutin a avut loc la 19 iulie 1857, iar rezultatul a fost negativ, pentru că „N. Vogoride nu dormea, ba și-a îndeplinit, cu prisosință, misiunea trasată de turci”, spune profesorul Vasile Ghica. Diplomațiile occidentale își șterseseră din agendă cererile românilor, iar Vogoride se pregătea să primească la

Țigănești o delegație de la Înalta Poartă, să-i înmâneze firmanul de domn, consemnează Vasile Ghica. Neîmpăcată cu această situație, ea l-a convins pe Nicolae Vogoride să renunțe la desemnarea lui Constantin Catargiu sau Nicolae Cantacuzino ca miniștri, ambii recunoscuți antiunioniști, amenințând cu divorțul și cu plata unor despăgubiri egale cu zestrea sa, pierdută în urma unor neinspirate plasamente, menționează istoricul C. Gane, în „Portrete de români”.

Ea descoperă în casa de la Iași, corespondența secretă a lui Vogoride cu demnitarul otoman, care, prin mijlocirea fratelui ei, Costache Negri, ajunge să fie publicată în 'Étoiles d'Orient' („Steaua Orientului”), care fusese interzis la Iași și apăsă la Bruxelles, dar rezumate în limba română care au făcut înconjurul Europei și au fost publicate și în Moldova sub numele de *Estract de scrisori secrete trimise caimacamului Moldovei de deosebite fețe politice*. Urmare a gestului său de mare curaj, Puterile Garante au obligat Imperiul Otoman să-și reevalueze poziția diplomatică față de Principate și să accepte reluarea alegerilor, finalizate, după cum se știe, cu unirea celor două principate.

O serie de istorici au speculat că, prin acest gest, Cocuța l-a ajutat pe Cuza să ajungă domn, deoarece a avut o idilă cu el, dar profesorul Ghica atrage atenția că în momentul sustragerii scrisorilor incriminatoare, Cuza nu figura în staff-ul uniuniștilor, cu atât mai puțin al pretendenților la tron. Pe de altă parte, dezvăluind complotul soțului ei, Cocuța Conachi a renunțat la perspectiva de a deveni prima-doamnă a țării și la imensa sa avere, trecută prin căsătorie, pe numele grecului.

„În mod cert, istoria se bazează pe documente, nu pe ipoteze și comentarii contrafactice. Și totuși, nu rezistăm tentației de a ne întreba care ar fi fost

Bustul Ecaterinei Cocuța Conachi în Parcul „Alexandru Ioan Cuza”, Tecuci

cursul evenimentelor din Țările Române, dacă fiica lui Conachi nu ar fi săvârșit acest gest. Cu siguranță, nu ar fi avut loc Unirea de la 1859, nici Monarhia (1866-1947) și nici Marea Unire (1918)”, scrie profesorul Ghica.

Din păcate, Cocuța Conachi n-a primit niciodată cuvenitele onoruri pentru contribuția ei fundamentală al Unirea Principatelor.

„În altă țară cu sentimentul recunoștinței, cultivat prin tradiție, fapta Cocuței ar fi fost eternizată, dacă nu printr-un monument, cel puțin printr-o placă comemorativă. Și cu ea s-ar fi mândrit femeia româncă”, scria în 1927 istoricul gălățean Gh. N. Munteanu.

„Din fericire pentru poporul și națiunea română, în punctul de bifurcație istorică de la 1859, a apărut Doamna Ecaterina Cocuța Vogoride care a avut înălțimea de spirit, imperativul moral și curajul civic de a ne orienta destinul spre ceea ce suntem astăzi,” ne transmite prof. univ. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, într-un cuvânt rostit în 2018 la inaugurarea bustului Cocuței, la Tecuci. „Nu vigilența uniuniștilor, ci curajul

soției caimacamului a permis descoperirea modului în care au fost falsificate rezultatele consultării (divanului ad-hoc) din Moldova. Ceea ce a urmat știm, dar fără contribuția Cocuței Conachi, ar mai fi existat vreo Unire?” ne spune cu curaj prof. univ. Constantin Părvulescu, decan al Facultății de Științe Politice din București. ■

Bibliografie:

- Ghica, V. – „Ecaterina/Cocuța Conachi-Vogoride”, Ed. Studis, Iași, 2018
- Brezeanu, Ioan - „Biografie spirituală”, Editura Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, Galați, 2008
- „Enciclopedia României” – (1938-1941), București, Dimitrie Gusti (coordonator), N.Iorga, C.C. Giurescu, C.Rădulescu Motru, Mircea Vulcănescu etc (redactori)
- Necula, Ionel - „Cocuța Conachi – vestală la tâmpla țării”, Editura Studis, 2020

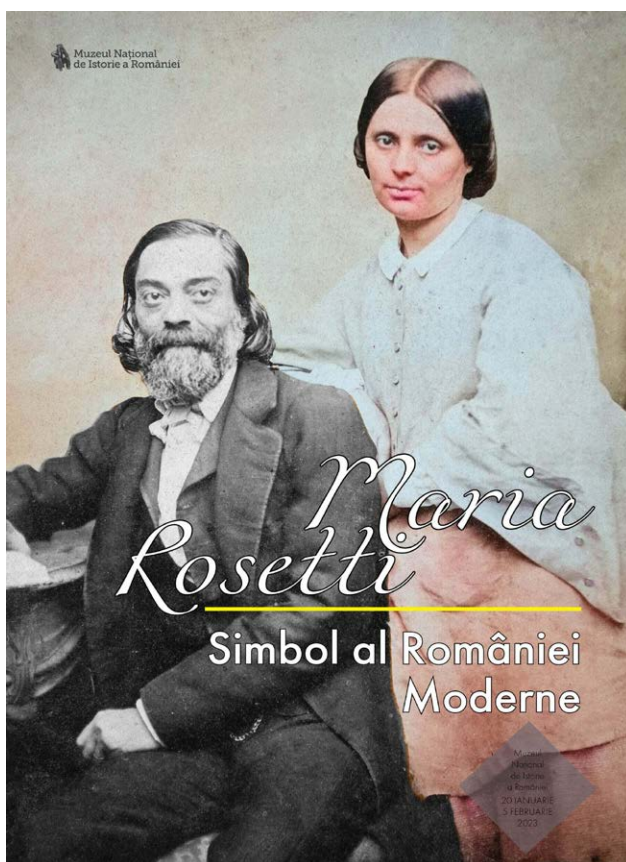
Surse: wikipedia.org; adevarul.ro; enciclopediaromaniei.ro; digi24.ro; evenimentulistoric.ro; formula-as.ro; viata-libera.ro; ziarulteceucean.ro; comentator.ro; libertatea.ro; educatieprivata.ro;

20 ianuarie-5 februarie 2023

Micro-expoziția „Maria Rosetti – simbol al României Moderne”, la Muzeul Național de Istorie a României

Muzeul Național de Istorie a României (MNIR) a marcat 164 de ani de la Unirea Principatelor Române (24 ianuarie 1859) prin micro-expoziția „Maria Rosetti – simbol al României Moderne”. Vizitatorii au avut ocazia să admire o serie de piese inedite din colecțiile MNIR, expuse acum pentru prima dată: două cărți din biblioteca Mariei Rosetti („The english echo”, de Samuel Waddy și „Horace”, de Pierre Corneille), o călămară și o muștarieră din porțelan, cu monogramă. De asemenea, a fost expusă și o copie a picturii „România Revoluționară”, realizată de pictorul Octavian Anghelută (1904–1979), artist emerit, profesor la Institutul de Arte Plastice „Nicolae

Grigorescu” din București. Maria Rosetti, născută Mary Grant (având origini scoțiano-franceze), a scris și militat pentru drepturile și unitatea poporului român, devenind simbolul feminin al României moderne. În anul 1850, aceasta a fost pictată de Constantin-Daniel Rosenthal ca întruchipare a „României Revoluționare”. Maria și-a susținut soțul, Constantin A. Rosetti, îndemnându-l să scrie, să ia atitudine și să ceară libertatea și drepturile românilor. Casa Rosetti a devenit loc de întâlnire al revoluționarilor, mișcarea de la 1848, din București, fiind pregătită și cu participarea Mariei. Este de notorietate contribuția sa la evadarea revoluționa-

rilor munteni, de pe vasul otoman pe care se aflau prizonieri. A trăit alături de soțul său în exil la Paris unde s-au apropiat de elita revoluționară franceză. A fost colaboratoare a ziarului „La Presse”, iar casa Rosetti s-a transformat în loc de întâlnire și refugiu pentru ceilalți exilați români și de alte nații. Întoarcerea la București a coincis cu avântul mișcării unioniste în Principate, iar legăturile pariziene ale familiei Rosetti au contribuit la susținerea ideii de independență și de unitate națională. Familia Rosetti a fost în centrul mișcării unioniste, susținând Partida Națională și unirea principatelor. Maria Rosetti a fost prima

femeie jurnalist din țară, scriind la ziarul „Românul”, fondat de soțul său pe 9 august 1857. A întemeiat, la rândul ei, o publicație periodică, cea dintâi dedicată femeilor, săptămânalul „Mama și copilul” (iulie 1865-aprilie 1866), prin care educa mamele și le arăta rolul lor în evoluția națiunii române. A organizat comitete de ajutorare a populației în timpul foametei din anii 1866-1867, iar în timpul Războiului de Independență a condus „Comitetul femeilor”, care a strâns fonduri pentru înființarea Spitalului din Turnul Măgurele și pentru susținerea de infirmierii în spatele frontului. ■

Timp Românesc

Chitila Școala Gimnazială „Prof. Ion Vișoiu” – Oportunități și provocări la 61 ani de la înființare

George V. GRIGORE

În 25 ianuarie 2023, cu ocazia sărbătoririi a 61 de ani de la înființarea primei școli din Chitila, Școala Gimnazială „Prof. Ion Vișoiu” a organizat manifestarea „Oportunități și provocări”. Cu ocazia Zilelor Școlii a avut loc un Consiliu profesoral festiv. Alături de cadrele didactice au marcat evenimentul reprezentanți ai Ministerului Educației, Inspectoratului Școlar Județean Ilfov, Primăriei orașului Chitila, Grădiniței „Voinicel”, fundațiilor „Prețuiește Clipa” și „Pro Chitila”, Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov și ai Consiliului Consultativ al Părinților. Prof. Ștefania Dumnică, directorul Școlii Gimnaziale „Prof. Ion Vișoiu” a salutat într-un mesaj de bun venit participarea și interesul oaspeților pentru acest moment aniversar, iar prof. Sorin Ion și prof. dr. Florin Lixandru, secretari de Stat în Ministerul Educației, prof. Adriana Stoica – inspector școlar general, prof. dr. Cristina Petre Ghiță – inspector școlar general

adjunct, prof. dr. Ion Dogaru – inspector școlar general adjunct, Alexandrina Niță, directorul CJCPCT, Emilian Oprea și Costel Andrei, primarul, respectiv viceprimarul orașului Chitila, prof. Nicoleta Stănică, inspector școlar, Rădiță Mincu – inspector școlar, prof. dr. Florin Petrescu, directorul CCD Ilfov, Ana Maria Andrei, președintele Consiliului Consultativ al Părinților, Georgeta Nenciu, președintele Fundației „Prețuiește clipa”, au felicitat, în intervențiile lor, corpul profesoral și elevii unității de învățământ. S-a discutat nu doar despre istoria acestei școli, ca reper pentru învățământul ilfovean, dar și despre viitor și strategiile prin care poate fi facilitat accesul, nediscriminatoriu, la educație, tuturor copiilor din comunitate și reducerea abandonului școlar. Invitat special al evenimentului a fost scriitorul și jurnalistul Alexandru Mironov, fost ministru al Tineretului și Sportului. Plin de entuziasm, o adevărată enciclopedie, a vorbit cu înflăcărare despre

informații din știință și tehnică, despre cum pot acestea să stimuleze imaginația și curiozitatea copiilor și cum pot deveni un magnet care să îi țină aproape de școală și educație. Excelența, colegialitatea și armonia au făcut cele câteva ore petrecute împreună de elevi și profesori, inspectori și directori, să treacă, parcă, prea repede. ■

Buftea Experiențe europene

Liceul Tehnologic „Barbu A. Știrbey” din Buftea a fost, în anul 2022, câștigătorul unui proiect Erasmus+ pentru domeniul Educație școlară.

Proiectul „Profesori pregătiți – elevi de succes” a pornit de la necesitatea de a le oferi elevilor o educație modernă, competitivă, bazată pe metode și instrumente didactice la nivelul tehnologiilor actuale, astfel încât aceștia să vină cu plăcere la școală și să participe activ la formarea lor profesională și ca oameni.

În cadrul proiectului, 8 profesori din liceu, de diverse specialități (limba română, limbi străine, arte - pentru profilul pedagogic, discipline economice – pentru profilul serviciilor), s-au deplasat în luna noiembrie 2022, pentru 2 săptămâni, la Torino, Italia, în vederea participării la diverse cursuri de specialitate și pentru a vizita unități școlare din regiune.

Gazda acestora, HumaCapiAct Torino, organizație specializată în formarea profesională a adulților, le-a prilejuit experiențe dintre cele mai utile și eficiente în dezvoltarea lor ca formatori ai adolescenților: vizită la Casa del Lavoro, organizație specializată în orientarea profesională a liceenilor și a tinerilor de până la 30 de ani; curs de tehnici digitale și activități virtuale la Istituto Comprensivo Ugo Foscolo Torino; vizită la școala de meserii Piazza dei Mestieri Torino; curs de instrumente digitale și ECDL la Escamotages Torino; metode și instrumente digitale și orientare profesională pentru elevi cu cerințe educaționale speciale la Istituto dei Sordi di Torino; modele de promovare a comerțului care vizează sustenabilitatea la Green Pea Torino și multe altele.

Bineînțeles că nu au lipsit nici experiențele culturale, artistice, gastronomice în Torino

Olivia-Mariana Ignătescu, director
Nina Mihai, prof. discipline economice

și în Piemont, dar și în regiunile apropiate ca Lombardia, Toscana, Como. În afara turului turistic și gastronomic al orașului Torino, au vizitat orașe importante ca Milano, Florența, Como, unde au putut să-și pună în valoare cunoștințele lingvistice (engleză și italiană), istorice, geografice și interculturale la nivel european. Le-au fost oferite și momente de destindere, în care s-au putut simți din nou copii, prin vizitele la Museo della Radio e della Televisione RAI, Museo Nazionale dell'Automobile FIAT.

La finalul celor 14 zile de activități intense, toți cei 8 participanți au obținut certificatele Europass Mobility, care le validează competențele dobândite în formarea elevilor în domeniile pentru care se pregătesc și în orientarea școlară și profesională a adolescenților.

Acum, grupul este în plină desfășurare a activităților de diseminare, de împărtășire a experienței dobândite în mobilitate, astfel că fiecare dintre cei 8 desfășoară câte 3 lecții demonstrative pentru colegi, iar în lunile februarie și martie 2023 vor urma 2 cercuri pedagogice județene, unul pe teme de mentorat și orientare profesională, iar celălalt pentru formarea viitoarei forțe de muncă de la profilul serviciilor. ■

Brănești

Pledoarie pentru arta plastică

Arta joacă un important în dezvoltarea culturală și intelectuală a oamenilor, cu atât mai mult în cazul copiilor. La sfârșitul lunii ianuarie, Căminul Cultural din Brănești a fost gazda festivității de premiere a concursului de pictură și desen „Brănești, satul meu!”, organizat în perioada aprilie-septembrie 2022 de Asociația Culturală Brănești. Întregul eveniment a reprezentat o adevărată pledoarie a educației pentru arta plastică în rândul elevilor și a beneficiilor și rolului picturii și desenului în dezvoltarea celor mici. Parte a proiectului cultural-educativ „Brănești-satul meu, leagănul copilăriei!”,

concursul, derulat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Brănești, a urmărit stimularea potențialului creativ, dezvoltarea personală și diversificarea instrumentelor de informare și cunoaștere a valorilor culturale și naturale locale pentru elevii și tinerii comunei, prin activități de creație plastică.

Jurizarea desenelor a fost realizată de artistul plastic Marin Dobre, profesorul Marius-Ovidiu Sebe, președintele Asociației Culturale Brănești, artistul plastic Georgeta Melnic, profesorul de arte plastice, și Alexandru Răduță, promotorul grupului „Brănești online”.

Au fost acordate 14 premii de participare, 33 mențiuni, 17 premii III, 10 premii II și 9 premii I.

La festivitatea de premiere, o adevărată pledoarie pentru educația în arta plastică, beneficiile și rolul picturii și desenului în dezvoltarea copiilor, au fost prezenți toți participanții la concurs, dar și cei interesați de promovarea educației plastice în rândul elevilor și al comunității.

În deschidere, au fost proiectate lucrările

înscrise la concurs, având pe fundal acordurile muzicii interpretate de formația instrumentală „Golden Trio” (ecelele Alisa Florentina Răducan, Irina Slav și Ioana Slav), care au întregit cadrul vizual și ambiental cu arii celebre din compozițiile lui Mozart, Ciprian Porumbescu și Grigoraș Dinicu. Un moment special l-a reprezentat repertoriul pictorilor și picturilor celebre din Brănești, prin care moderatorul evenimentului, profesorul Marius-Ovidiu Sebe, a prezentat micilor artiști aflați în sală, pictori celebri, care au ilustrat în operele lor Brăneștiul - Alexandru Ciucurencu, Amadeo Preziosi, Margareta Sterian, Iosif Iser, Gheorghe Vânătoru, pictorul bisericesc Gheorghe Busuioac. Au fost amintiți și profesorii Ioniță Petre,

Titel Iordache, Georgeta Melnic, tânărul desenator de portrete Ionuț Olteanu și, nu în ultimul rând, pictorul Marin Dobre, care au făcut din pictură o pasiune și care se remarcă prin lucrările lor.

Pictorul Marin Dobre a povestit copiilor despre cum a fost încurajat să-și dezvolte talentul și a depănat amintiri din perioada de început a carierei sale, expunând în sală și câteva lucrări personale. Astăzi, lucrările semnate de artistul Marin Dobre pot fi admirate în numeroase expoziții organizate în saloane renumite din București și din țară. Partea cea mai așteptată de cei mici a fost premiarea lucrărilor. La concurs s-au înscris 84 de lucrări semnate de elevi de la școli și licee din Brănești - Școala gimnazială nr.1 Brănești, Liceul Teoretic „Traian Lalescu”, Seminarul Teologic Creștin Ortodox „Sf. Filoftea” și Asociația de tradiții și obiceiuri „Helios”.

Juriul a mai acordat un premiu special elevei Ioniță Daria-Ștefania, elevă în clasa a X-a la Liceul Teoretic „Traian Lalescu”, care în timpul evenimentului a realizat o nouă lucrare pe șevalet, intitulată „Mănăstirea Pasărea”. ■

George V. GRIGORE, A. ROȘIORU

Mogoșoaia

„Eminescu, dragoste eternă!” spectacol omagial de Ziua Culturii Naționale la Palatul Brâncovenesc

„Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filosofia vieții”
Mihai Eminescu

Această iarnă primăvărată a lui 2023 ne-a adus printre alte bucurii și sărbătorirea Zilei Culturii Naționale și celebrarea nașterii poetului nostru nepereche, Mihai Eminescu. De aceea aleile Parcului Brâncovenesc de la Mogoșoaia s-au umplut de tineri elevi și cadre didactice din județul Ilfov care s-au îndreptat spre Sala Scoarțelor, unde luni, 16 ianuarie a.c., a avut loc spectacolul omagial „Eminescu, dragoste eternă!”. În deschiderea evenimentului, Carmen Bobocescu, expert în cadrul Institutului European din România, a prezentat disertația „Mihai Eminescu, contemporanul nostru”. Ridicându-se dintre spectatori și comunicând direct cu aceștia, actrița Claudia Motea a susținut

momentul artistic „Eminescu, dragostea mea!”, elaborând un personaj atât de pereche pentru poet, atât de răscolitor, cum numai Veronica Micle putea fi. Soprana Arlinda Morava, acompaniată la pian de Adriana Alexandru, a căutat notele grave și ritmurile suave ale unei interpretări de excepție care a completat tabloul artistic al vieții și operei eminesciene.

Publicul a răsplătit prin aplauze performanța artiștilor, fiind invitat să urmărească secvențe din filmul documentar „Eminescu și Cernăuții” (scenariu Ionel Novac și Vasile Băcu, regia Mihai Grosu,) primul care transpune pe peliculă povestea plecării din Ipotești la școală a copilului Mihai, la vârsta de șapte ani, împreună cu tatăl său Gheorghe Eminovici, până la ultima vizită pe care a făcut-o la Cernăuți. Captivați de povestea copilăriei și tinereții marelui nostru poet, Mihai Eminescu, cei prezenți au rămas în admirația genericului de final, aplaudând și ovaționând momentul, cu emoție și sinceritate. Au fost prezenți Ștefan Rădulescu, vicepreședinte al CJ Ilfov, Dinu Marian Geani și Nicolae Pungă, directorul general, respectiv directorul adjunct al Centrului Cultural Palatele Brâncovenesti, Roxana-Cristina Chihai, vicepri-

marul comunei Mogoșoaia, Costel Andrei, viceprimarul orașului Chitila, Cristina Petre Ghiță, inspector școlar general-adjunct, Alexandrina Niță, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, Beatrice Rancea, regizoare de

teatru și operă, Daniela Mândroc, profesor-coregraf al Ansamblului Artistic „Doina Ilfovului” al Centrului Cultural Buftea, directori și profesori din școlile ilfovene. Manifestarea a fost organizată de Consiliul Județean Ilfov prin CJCPCT Ilfov în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Centrul Cultural „Palatele Brâncovenesti de la Porțile Bucureștilor”. ■

George V. GRIGORE

„Eminescu și Cernăuții” – un film documentar răscolitor

MESAJUL TRANSMIS DE IONEL NOVAC, CO-SCENARISTUL DOCUMENTARULUI „EMINESCU ȘI CERNĂUȚII”, CU OCAZIA PROIECȚIEI FILMULUI LA PALATUL BRÂNCOVENESC DE LA MOGOȘOAIA

„Cu aproape 165 de ani în urmă, tânărul Mihai, pe atunci, Eminovici, avea să pună pentru prima oară piciorul în Cernăuți, oraș al cărui destin avea să se lege pentru totdeauna. Tatăl său, care dorea să-și vadă copiii învățați, să ajungă oameni mari, a ales și pentru el școala din Cernăuți în detrimentul unor pensioane din Botoșani sau Iași. Așa cum, la fel făcuse și pentru frații săi mai mari, găzduiți în această perioadă la profesorul Aron Pumnul. Filmul documentar pe care vi-l prezentăm spre vizionare încearcă să redea în imagini cât mai sugestive principalele momente cronologice ale acestei legături, începând cu prima sa deplasare la Cernăuți (toamna anului 1858) și până la ultima sa trecere, cea de dinaintea Crăciunului anului 1885. Așadar, îi vom fi alături în momentele cheie ale prezenței sale la Cernăuți, fie acestea în băncile celor două școli frecventate, în jocurile nevinovate ale copilăriei, la gazdele la care și-a găsit temporar sorocul, în culisele teatrului, pregătind marea serbare de la Putna ori participând la manifestările dedicate inaugurării Universității. Pentru ca mai apoi, după un deceniu, în decembrie 1885, să-l însoțim din nou ca suflor în casa surorii sale, Aglae, un ultim „cântec de lebdă” a ceea ce se visase cândva! Partea finală a filmului, realizată în baza scenariului domnului Vasile Băcu, președinte al Societății pentru Cultură și Literatură Română în Bucovina „Mihai Eminescu”, prezintă modul în care este perceput și receptat Mihai Eminescu în rândul populației românești din Regiunea Cernăuți, dar și lupta acestuia pentru păstrarea și cultivarea limbii române, în fruntea căreia s-a situat drept stindard de nezdruccinat „Lucașfărașul” poeziei românești. Sperăm ca prin această modestă contribuție să ne aducem obolul la menținerea mereu vie a spiritului eminescian și, în același timp, să vă readucem în memorie câteva episoade din periplul său prin orașul scăldat de apele domoale ale Prutului?”

Ionel Novac, 16 ianuarie 2023

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale (CJCPCT) din cadrul CJ Ilfov a sărbătorit în acest an aniversarea marelui nostru poet Mihai Eminescu și prin proiecția filmului documentar „Eminescu și Cernăuții”. Cu o durată de 65 de minute, filmul documentar „Eminescu și Cernăuții” prezintă, în imagini cinematografice (docudramă și narațiune), povestea plecării din Ipotești la școală a copilului Mihai, la vârsta de șapte ani, împreună cu tatăl său Gheorghe Eminovici, până la ultima vizită pe care a făcut-o la Cernăuți, înaintea Crăciunului din 1885. Realizat la Ipotești și nordul Bucovinei, în perioada aprilie-decembrie 2022, cu sprijinul Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina „Mihai Eminescu”, filmul se dovedește deosebit de educativ pentru tineret și elevi. Pe baza scenariului realizat de către prof. dr. Ionel Novac și a implicării regizorale a lui Mihai Grosu, dar și a unor cercetători literari români și bucovineni, documentarul detaliază perioada 1860-1885. Cu sprijinul unor

bucovineni din Ucraina, români adevărați, cunosători ai vieții lui Mihai Eminescu, cu ajutorul Primăriei din Cernăuți, a Societății de Cultură „Mihai Eminescu” din Cernăuți, filmările au fost realizate în toate locațiile în care Mihai Eminescu a învățat, a locuit cu chirie, inclusiv la casa lui profesorului său Aron Pumnul, pe toloaca (terenul) unde juca fotbal împreună cu alți colegi de școală, surprinzând imagini inedite ale orașului Cernăuți din perioada menționată. Personalul implicat în acest proiect a reușit să realizeze imagini unicate, interviuri cu persoane cunoscătoare ale copilăriei și adolescenței poetului, dovezi mai puțin cunoscute din literatură, cu referire la viața sa. Astfel s-a reușit filmarea unor documente din arhiva de stat a Ucrainei, nepublicate până acum, din perioada autorităților habsburgice și a autorităților sovietice, ceea ce ridică valoarea filmului prezentat. La finalul filmului, istorici și literați din nordul Bucovinei vorbesc despre cum, după 1944, propaganda sovietică l-a transformat pe Eminescu din poetul național al românilor într-un oarecare „poet moldovean”. Filmul a fost proiectat în contextul Zilei Culturii Naționale și la Liceul „Alexandru cel Bun” din Cernăuți, la Casa Memorială „Mihai Eminescu” din Ipotești, la Colegiul Național „Petru Rareș”, la Casa de Cultură din orașul Voluntari-Ilfov și la Muzeul Național al Literaturii din De asemenea, din 15 ianuarie, filmul rulează și la Cinematograful Union din București, zilnic de la ora 17,00. Scenariul acestuia este semnat de prof. dr.

George V. GRIGORE, A. ROȘIORU

Novac Ionel și prof. Vasile Băcu, iar regia artistică aparține lui Mihai Grosu. Prods de GCC Film Global (producător general), GCC Film Worldwide și Mihai Petre Grosu (co-producători), filmul va fi difuzat în instituțiile școlare și de cultură ale județului Ilfov prin intermediul Inspectoratului Școlar Județean Ilfov și Casa Corpului Didactic Ilfov. Realizat cu fonduri exclusiv private, filmul este înscris în Registrul Cinematografic Național. Orașul Cernăuți a fost atestat documentar în anul 1408, în vremea lui Alexandru cel Bun, domnitorul Moldovei. Numele „Cernăuți” se presupune că vine de la cuvântul „cerno” (care înseamnă „negru”), și „ovți” (care înseamnă „oi”). Un document medieval atestă faptul că în secolul al XV-lea, pe locul actualului oraș exista un mare târg de oi negre, de unde și explicația denumirii pe care o acceptă istoriografia română. Începând cu 1775, orașul a făcut parte din Imperiul Habsburgic, perioadă în care structura etnică începe să se schimbe treptat. Dacă până la acea dată majoritatea locuitorilor erau români, câțiva ucrainieni și evrei, spre sfârșitul secolului al XIX-lea, la Cernăuți erau înregistrate 35 de procente români, iar restul, ucrainieni,

germani, polonezi. Odată cu dezmembrarea Austro-Ungariei în 1918, orașul Cernăuți a devenit parte din România. În iunie 1940 a fost ocupat de Armata Roșie a URSS, în urma pactului Molotov-Ribbentrop și alocat Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene. După destrămarea URSS, Cernăuți a devenit parte a Ucrainei independente. În Cernăuți, și-au petrecut o parte din viață personalități proeminente ale culturii românești precum poetul Mihai Eminescu, compozitorul Ciprian Porumbescu, medicul Octavian Gheorghian, fost director la Maternității din Cernăuți, medicul Ion Țurcanu, fost director al Spitalului de Psihiatrie, profesorul universitar, fondator al Academiei Române, Ion Gheorghe Sbierea (cel care a fost și profesorul lui Mihai Eminescu la gimnaziul german din Cernăuți). Începând cu anul 2000, la împlinirea a 150 de ani de la nașterea poetului, în spatele fostului Palat Cultural Român a fost amplasată statuia lui Mihai Eminescu. Monumentul este realizat de un sculptor cernăuțean, Dumitru Gorscovski. Pentru românii din Cernăuți, statuia lui Eminescu este un punct de reper și o ancoră a existenței lor. În fiecare an, cu ocazia evenimentelor semnificative pentru comunitate, într-un gest devenit aproape ritualic, vârstnici și copii, de la oamenii simpli, până la diplomați depun flori la statuia poetului. Este primul gest pe care îl fac, cu emoție, înaintea oricăror alte activități din ziua respectivă. Același gest îl fac și românii din regiunea Odesa, care depun flori la bustul poetului, amplasat lângă consulat. Din țară, onora li se poate părea un gest desuet. Dar pentru românii din comunitățile istorice nu este deloc un moment de bifat. Pentru ca să înțelegi și, mai ales, să simți, puternica încărcătură emoțională a gestului lor trebuie să-i vezi și să-i însoțești în acest ritual cultural. ■

Pantelimon

BABINDIRUL, reminiscența unor vechi mistere ale bătrânei Europe

Comunitățile tradiționale au o specializare de gen care devine evidentă mai ales în cazul datinilor, unele activități putând fi făcute doar de bărbați și altele pe care le fac, întotdeauna numai femeile. Despre această „specializare” a activităților, organizate pe baza anumitor solidarități care coboară în timp spre vechile societăți secrete feminine, Mircea Eliade consideră ca manifestându-se în secolul XIII în Europa. Reminiscențe ale vechilor activități feminine de grup au supraviețuit la toate populațiile central-europene sub forma unei petreceri anuale, exclusiviste (de Babindir), care au loc într-o zi anume, în care ordinea este răsturnată, femeile preluând controlul asupra bărbaților pentru o zi. În tradiția românească, acest gen de petrecere s-a conservat în trei forme diferite, dar care au în esență aceeași finalitate. O primă formă și cea mai lungă ca durată este atestată în sud-estul României (Ialomița, Constanța, Buzău) sub numele de Iordănitul femeilor, Țonțoroii femeilor sau Ziua Femeilor și are loc în noaptea și în ziua de Sf. Ion (7 ianuarie).

Ion Ghinoiu definește Iordănitul femeilor, pe care îl asociază cu anticele manifestări dionisiace, drept „o petrecere zgomotoasă, cu manifestări orgiastice a femeilor măritate”.¹ Tot el, pornind de la răspunsurile primite la chestionarele lui Hasdeu, descrie desfășurarea acestui obicei, în felul următor: „Femeile se adunau în cete de 7-30 de persoane la o gazdă unde aduceau alimente (ouă, făină, carne) și băutură. După ce beau și mâncau

din belșug, spunând că se iordănesc, cântau, jucau, chiuiau, iar dimineața ieșeau pe drum, unde ridicau în sus bărbații ieșiți întâmplător în cale și îi duceau la râu sau la lac, amenințându-i că îi aruncă în apă dacă nu se răscumpără cu un dar, de obicei o vadră de vin. Se urcau mai multe pe o grapă trasă de celelalte femei, mergeau prin case și stropeau cu apă pe cei întâlniți etc. De ziua femeilor normele de bună cuviință ale satului tradițional erau abolite iar excesele de băutură și petrecerile peste măsură tolerate. Femeile se considerau în această zi mai tari decât bărbații și cu mai multe drepturi decât aceștia: lipseau de acasă, chefuliau, făceau ce își doreau, se distrau, fără să dea cuiva socoteală”.² În Dobrogea scenariul a fost foarte asemănător cu cel din Ialomița și Buzău: „A doua zi de Sf. Ioan, toate femeile din sat se adună la o babă mai bătrână și prin consimțământ liber intră sub comanda ei. În acea zi se duc la locuința babei „șef” cu de-ale mâncării, unde se ospătează bine și apoi pleacă prin sat în chiote și hărmălaie mare. Baba merge înainte și are în mână o cârjă. Convoiul întreg este urmat de muzicanți, în cazul nostru de cimpoieri, și se îndreaptă spre mijlocul satului, unde fac horă mare. Se întâmplă tot în acest timp un fapt cu totul interesant: în după-amiaza acelei zile, cu greu vei găsi bărbați în sat, circulând pe ulițe. Cine e prins este judecat de baba-șef și condamnat la x kilograme de țuică sau vin. Dacă cineva nu se supune sentinței pronunțate, i se ia căciula sau este dezbrăcat în pielea goală”.³ În ciuda unor

¹ Ion Ghinoiu, Obiceiuri populare de peste an. Dicționar, Ed. Fundației Culturale Române, Buc., 1997, p. 88
² Ion Ghinoiu, Zile și mituri. Calendarul țăranului român, Ed. Fundației Pro, 1999, p. 24-25.
³ Ion Chelcea, Neam și Țară, p. 100-102, în Chestionarul de Folclor din Cluj.
⁴ În calendarul vechi Sf. Ioan Botezătorul cade în 21 ianuarie.
⁵ Explicație oferită reporterului PROTV de o localnică, pentru știri, conform „Izvorul”, revistă de etnografie și folclor, nr. 27, Giula, 2006.
⁶ Jávorka Katalin, Asszonyfarsang Mátraalmáson, în Népi Kultúra-Népi Társadalom, Budapest, p. 265-294
⁷ Mircea Eliade, Mituri, vise și mistere, Ed. Univers Enciclopedic, Buc., 1998, p. 223.

George V. GRIGORE

Pe 24 februarie „Dragobetele sărută fetele!”

În 24 februarie, spiritualitatea populară consemnează „ziua lui Dragobete”, zeu al tinereții în Panteonul autohton, patron al dragostei și al bune dispoziții. Dragobete era ziua când fetele și băieții se îmbrăcau în haine de sărbătoare și, dacă timpul era frumos, porneau în grupuri prin lunci și păduri, cântând și căutând primele flori de primăvară. În această zi fetele strângeau ghiociei, viorele și tămâioare, pe care le puneau la icoane și le păstrau până la Sânziene, când le aruncau în apele curgătoare. Dacă, întâmplător, găseau și fragi înfloriți, florile erau adunate în buchete care se puneau în lăutoarea fetelor, în timp ce se rosteau cuvintele: „Flori de fragă / Din luna lui Faur / La toată lumea să fie dragă / Urâciunile să le desparți”.

În dimineața zilei de Dragobete fetele și femeile tinere strângeau zăpadă proaspătă, o topeau și se spălau cu apa astfel obținută pe cap, crezând că vor avea părul și tenul plăcute admiratorilor. De obicei, tinerii, fete și băieți, se adunau mai mulți la o casă, pentru a-și „face de Dragobete”, fiind convinși că, în felul acesta, vor fi îndrăgostiți întregul an, până la viitorul Dragobete. De multe ori băieții mergeau în satele vecine, chiuind și cântând peste dealuri, pentru a participa la sărbătoarea Dragobetelui.

El este sărbătorit în ziua împerecherii păsărilor care se strâng în stoluri, ciripesc și încep să-și construiască cuiburile. Păsările neîmperecheate în această zi rămân stânghere și fără pui până la Dragobetele din anul viitor.

Asemănător păsărilor, fetele și băieții trebuiau să se întâlnească pentru a fi îndrăgostiți pe parcursul întregului an. Pretutindeni se auzea zicala: „Dragobetele sărută fetele!” ■

diferențe de desfășurare, cel puțin în partea în care are loc petrecerea propriu-zisă, obiceiul românesc al Iordănitului femeilor are foarte multe elemente comune cu petrecerile de femei de la sărbi. Un „Iordănit”, mult simplificat, este și cel din orașul Pantelimon, cunoscut sub numele de „Babindirul”. Și acesta se ține de Sf. Ion, însă după calendarul vechi.⁴ Desfășurată în ultima vreme la restaurant, „petrecerea femeilor căsătorite” la Pantelimon conservă încă, în memorie, secvențe din forma arhaică a acestui obicei: „Bărbatul dacă intră îl dezbrăcăm, până cum l-a făcut măsă”⁵.

A treia variantă de petrecere, cunoscută sub numele de Ciurica, este proprie șesului dunărean, fiind atestată în trecut în fostul județ Vlașca. Față de celelalte variante, aceasta este plasată temporal în luna iulie și se ținea pentru vite și pentru boli (Bârsești, Olt). Caracterizată de Gheorghe Vrăbîe drept „petrecere burlescă”, Ciurica se suprapune în unele zone, cum este Prahova, peste Iordănitul femeilor. Aceste forme de petreceri au o motivație mult mai profundă decât nevoia de distracție sau de purificare prin exces, fiind variante ale aceluiași obicei arhaic, cu semnificații rituale precise. Etnologa slovacă Katarina Javorova găsește rădăcinile acestui obicei în mitologia greco-romană, care descoperă acest obicei practicat și în secolele XVII-XVIII de portughezi, francezi⁶,

spanioli, islandezi. În toate variantele de petrecere există elemente comune (petrecerea propriu-zisă, ospățul și excesul ritualizat) care, alături de motivație, trimit la un arhetip despre care Mircea Eliade considera că vin din „necesitatea de a suspenda legea care apasă ca o greutate moartă asupra obiceiurilor și de a reintegra starea de spontaneitate absolută”⁷. Toate variantele petrecerilor de femei trimit cu gândul la cultura vechii Europe matriarhale, construită pe cultul zeităților feminine. ■

BABINDIR PANTELIMON
 Sărbătorim femeile orașului nostru!
28 ianuarie 2023
 Restaurant Porumbița Cernica
 Începând cu ora 20:00
 Înscrierile se fac la numărul: 0757.097.417
 Una dintre cele mai vechi tradiții ale orașului Pantelimon se va desfășura și în acest an. Sărbătoarea Babindirului este ocazia femeilor orașului nostru să se bucure de o seară între ele, cu muzică, dans și veselie.
ACCESUL BĂRBAȚILOR ESTE INTERZIS!

A. ROȘIORU

„Nostalgie. Amintire. Regăsire” la Muzeul Național de Artă al României

De peste 2000 de ani omul acceptă orașul-cetate ca spațiul de locuire minimalist dar concentrat sau își deschide orizontul și caută spațialitatea și diluția în infinit. Relația omului cu orașul în care trăiește este una dintre temele îndelung studiate de sociologi și antropologi, dar și de pictori, pentru că lucrările lor au fost, de-a lungul istoriei, martori ai felului în care s-a transformat spațiul public. La Muzeul Național de Artă al României expoziția „Nostalgie, Amintire, Regăsire” ilustrează, în peste 100 de lucrări, felul în care omul a conviețuit și conviețuiește cu ruinele trecutului.

Expoziția ilustrează felul în care ruina orașelor a fost diferit interpretată de-a lungul istoriei: din Renaștere până în vremurile moderne. Curatoarea expoziției, Mălina Conțu, a alăturat lucrărilor prezentate și explicații de ordin sociologic și psihologic: care este relația omului cu orașul pe care îl locuiește? Și în ce măsură ruinele trecutului, din spațiul urban, influențează sau nu mentalitatea locuitorilor?

Călin Stegorean, directorul MNAR ne spune următoarele: „140 de lucrări din patrimonial MNAR ilustrează o temă suficient de veche ca să producă nostalgie. E vorba de tema peisajului și a ruinei, într-un context în care peisajul este prezentat ca evocator al acelor grădini paradisiace care

evocă Edenul primordial sau Arcadia mitică. Pe de altă parte, ruina este prezentată în contextul în care cultura Renașterii a făcut din ruină un element evocator al Antichității, al epocii de glorie al Antichității. Pe de altă parte, ruina ajunge în epoca romantică să devină un simbol al ruinării sufletului.”

Mălina Conțu, curatoarea expoziției, completează cele spuse astfel: „Ruina a însoțit cumva viața oamenilor din timpuri foarte vechi. Fie că vorbim de orașe ruinate pentru că au fost victimele unor conflicte militare, fie că este vorba de o degradare lentă, în urma coroziunii naturii, oamenii au locuit cumva cu patrimoniul vechi. Iar această conviețuire în armonie, acceptarea patrimoniului vechi, este legată cumva și de memoria colectivă, și de împăcarea noastră

cu partea inconștientului.”

Prin această expoziție, ea a dorit să evidențieze importanța legăturii cu trecutul, felul în care omul acceptă trecutul arhitectural al orașului în care trăiește. „S-a descoperit în urma unor cercetări antropologice că oamenii care trăiesc în orașe complet noi, funcționaliste, simt nevoia reînținerii în niște orașe care au un trecut, au un nucleu medieval, renescentist, baroc sau cine știe, o suprapunere de straturi arhitecturale care cumva să le dea o identitate și care să le confirme practic această racordare a lor la trecut.”

Muzeul Național de Artă al României a organizat și o întâlnire cu restauratorii tablourilor din expoziția „Nostalgie. Amintire. Regăsire” care au spus povestea restaurărilor dificile și complexe care au făcut posibilă expunerea unor lucrări din depozitele MNAR, nemaivăzute de public până la expoziția actuală. Au fost dezvăluite aspecte spectaculoase ale acestei activități careia îi datorăm continuarea existenței anumitor opere de artă. Putem avea în imagini pictura unui anonim italian, numită „Perspectivă de arhitectură”. Tabloul prezintă o scenă

Ianuarie / January

Luni Monday	Marti Tuesday	Miercuri Wednesday	Joi Thursday	Vineri Friday	Sămbătă Saturday	Duminică Sunday
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Muzeul Național de Artă al României

de turnir cu cavaleri și cai încadrată între două fațade oglindite care amintesc de palatele renescentiste ale lui Andrea Palladio. Lucrarea datează din secolul XVII. Se poate observa transformarea extraordinară a lucrării în urma restaurării actuale. Mai avem în vedere o pictură a lui Johan Oswald Harms, numită „Scenă de sacrificiu” (1673). Se poate observa transformarea extraordinară și benefică a lucrării în urma atentei restaurări. Expoziția a fost deschisă până pe 29 ianuarie 2023, dar cu aceste picturi vă mai puteți întâlni și în cadrul altor expoziții, după restaurare statutul acestora schimbându-se cu totul. ■

Surse: adevarul.ro; ziare.com; mnar.arts.ro; europeanews.ro; agerpres.ro

George V. GRIGORE

„Fascinații europene” Expoziție personală de pictură a artistului plastic TITI GHEORGHIU

În perioada 2-28 februarie 2023, de luni până vineri, între orele 09:00-17:00, la Artoteca Bibliotecii Metropolitane București (BMB) din Șos. Mihai Bravu, 4, poate fi vizitată expoziția de pictură intitulată „Fascinații europene” a artistului Titi Gheorghiu. Mai puțin cunoscut publicului român, Titi Gheorghiu este un artist premiat și recunoscut la nivel internațional. Dintre numeroasele distincții amintim: Premiul Orașelor de Artă ale Europei, cu lucrarea Omagiu lui Michelangelo, Marele Premiu Național al Italiei, cu lucrarea Amintindu-ne de Canaletto, lucrare expusă alături de lucrări semnate de Renato Guttuso și Salvador Dali, Câștigător al plachetei comemorative Artistul Secolului 20 – Academia Roma sau al Marelui Premiu al orașului Geneva cu lucrarea Vechiul târg al Sighișoarei.

A expus în cele mai importante centre culturale ale lumii, precum: Expoziția Mondială de Artă de la New York, Expoziția de la Banca Mondială – Washington, Expoziția Art European Show de la Geneva, Marea Galerie Belenky din Soho – New York, expoziția Artiști faimoși în vitrină din Florența, iar din 2013 expune permanent în cadrul Ligii Profesioniste a Artiștilor Americani, cu sediul la New York. Are lucrări în colecții private din București, Atena, Paris, Tel Aviv, Viena, Montreal, New York, Chicago, Los Angeles.

Curatorul expoziției este doamna Carmen Olteanu, pictor și doctor în arte plastice. Expoziția face parte din cadrul Stagiunii Permanente de Artă Plastică Temeiuri. ■

UNESCO vă invită să contribuiți la MEMORIA LUMII

Comitetul Național „Memoria Lumii” vă invită să contribuiți la constituirea Registrului Național „Memoria Lumii”. În conformitate cu prevederile UNESCO în domeniu, acest registru va reuni elemente de patrimoniu documentar național, indiferent de format (manuscrite, tipărituri, audio, foto, video). Candidaturile pot fi depuse până la data de 20 martie 2023, prin transmiterea pe mail la adresa office@cnr-unesco.ro a formularului de candidatură către Comisia Națională a României pentru UNESCO.

Candidaturile vor fi analizate de membrii Comitetului Național „Memoria Lumii”, ținând cont de o metodologie realizată în acord cu principiile directoare ale programului UNESCO Memory of the World.

Comitetul Național „Memoria Lumii” va organiza pe 28 februarie 2023, ora 13.00, o sesiune de informare on-line cu privire la completarea formularului de candidatură.

Instituțiile sau persoanele fizice care doresc să participe la această întâlnire își pot exprima interesul la adresa de mail: office@cnr-unesco.ro.

Memory of the World (Memoria Lumii) este un program creat în 1992, sub egida Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, care își propune să sensibilizeze comunitatea internațională cu privire la bogăția patrimoniului documentar și la necesitatea asigurării conservării acestuia, pentru a-l face accesibil publicului larg, precum și generațiilor viitoare. Cel mai cunoscut instrument al programului este Registrul Internațional, care reunește, în prezent, peste 430 de unități documentare de valoare universală. ■

George V. GRIGORE

Cine vizitează Bucureștiul cu al său Muzeu Național al Satului „Dimitrie Gusti” simte nevoia de a prelungi această stare de „teleportare” în mediul ancestral. Nu departe de acest muzeu unicat se află „Grădina Vlahiia” din Snagov, un resort rural maramureșean, la margine de București. Când capitala se aglomerează din cauza traficului și se sufocă sub arșița zilelor de vară, simțim nevoia să ne refugiem într-un loc liniștit și puțin mai răcoros, iar acesta poate fi „Grădina Vlahiia”. Snagovul oferă o alternativă de relaxare în proximitatea Bucureștiului. Și nu vorbim doar despre câteva ore petrecute departe de agitație și poluare, ci chiar de vacanțe prelungite. Se vorbește de mult timp despre

Snagov

Grădina Vlahiia – un resort „Muzeul Satului maramureșan”

realizările lui Cristian Dumitrescu la „Grădina Vlahiia”. Pare greu de crezut că la doar 40 km de centrul Bucureștiului poți găsi un loc atât de pitoresc, o oază de liniște și relaxare, care se întinde de-a lungul unui lac format în urmă cu peste 2,5 milioane de ani. Lacul Snagov, alături de Lacul Balaton și Marea Neagră, provine din fosta Mare Sarmatică. În prezent, acest liman fluvial al râului Ialomița este cel mai mare lac din România, după Lacul Razim. Suprafața sa atinge aprox. 600 ha, iar adâncimea mai bine de 9 m, fiind totodată cel mai adânc lac din Câmpia Română. Înconjurat de păduri seculare protejate prin lege, Snagovul oferă numeroase oportunități turistice, de la cele culturale și până la turismul de agrement. Rezervația Naturală Snagov include peste 120 de specii protejate de plante, animale sau păsări, dintre care 42 sunt înscrise pe lista roșie. Ecosistemul este foarte variat aici, speciile de referință fiind țestoasa de apă dulce, vidra, racul de râu, egreta, stârcul sau cufundacul. Pescuitul pe Lacul Snagov este parțial

restricționat. Totuși, există zone în care puteți practica pescuitul sportiv sau pescuitul amator. Țiparul, șalăul, știuca, bibanul, somnul, guvidul, linul, obletele, carasul, plătica sau crabul fac parte din fauna acvatică. Pescuitul pe Snagov este gratuit, însă necesită permis ANPA. Puteți face și un circuit pe apă cu vaporasul de agrement. Caiacul sau „paddle board”-ul sunt și ele o alternativă care vă îndeamnă la mișcare și care vă permit explorarea unor locuri sălbatice, inaccesibile ambarcațiunilor. Dacă doriți să optați pentru activități terestre (drumeții, jocuri etc.), Pădurea Snagov este foarte ofertantă. Vă puteți instala hamacul într-una din numeroasele poienițe pentru a lectura o carte. Veți fi doar voi și viețuitoarele pădurii: căprioare, cerbi, pisici sălbatice, pițigoii, fazani, potârnichei, sitari, privighetori sau turturele... toate vă vor ține companie. Palatul Snagov, Mănăstirea Snagov, Colecțiile Muzeale Snagov și alte câteva monumente reprezintă partea culturală a turismului de aici. Cu atâtea opțiuni, timpul se

va scurge rapid și vei fi nevoit să înnoptezi undeva. O cazare pe măsura frumuseții acestei arii protejate poate fi „Grădina Vlahiia” care a strămutat un sătuc maramureșean, vechi de peste un secol, la doar 40 km de București. De îndată ce-i treci poarta, te îmbogățești spiritual și cultural. În fața ochilor îți se deschide un muzeu al satului, cu căsuțe autentice, pe care nu doar că le poți vizita, dar te poți caza în ele. „Grădina Vlahiia este proiectul meu de suflet – un loc binecuvântat, hărăzit de Dumnezeu cu toate cele de trebuință unui trai în armonie cu natura. În această Grădină se împletesc toate firele vieții mele, de la valorile tradiționale românești, deprinse în Făgărașul copilăriei, la influențele culturale asimilate în Canada și Toscana. Atât aceste două meleaguri străine ce mi-au devenit acasă, cât și amintirile copilăriei, m-au învățat să apreciez dintotdeauna tihna unui rost simplu, inspirat de rânduiala pământului, dar și confortul ridicat la rang de artă, pasiunea pentru detaliu și satisfacția lucrului bine făcut, menit să reziste în timp, pentru a servi ca model generațiilor următoare”, spune Cristian Dumitrescu, cel ce a creat acest loc. Fiecare din cele 4 case tradiționale (Bârsana, Rona, Breb și Iza) sunt înțesate de obiecte artisanale și mobilier vechi, dar au și facilitățile unui trai modern. Întregul univers este rânduit după obiceiuri și tradiții, servind ca loc de tihnă și revigorare pentru oaspeții sosiți aici din toate colțurile lumii. Mirosul și răcoarea

odăilor de la țară oferă un somn odihnitor, prilej excelent pentru încărcarea bateriilor. „Grădina Vlahiia” te transpune complet în universul rural, iar plimbările cu trăsura vieneză, cu căruța tradițională sau cu sania trasă de cai sunt un prilej excelent pentru a explora împrejurimile. Copiii pot deprinde arta călăritului pe ponei. De asemenea, „Grădina Vlahiia” vă pune la dispoziție o șalupă cu motor pentru expediții pe apa lină a Snagovului. Tot aici veți mai putea vizita „Muzeul Țăranului” sau „Muzeul Icoanei”. Primul dintre ele datează din secolul al XIX-lea și a fost strămutat aici din satul Săcel (jud. Maramureș), amplasat la confluența celor două Parcuri Naturale, Munții Rodnei și Munții Maramureșului. Aici veți găsi exponate cu valoare inestimabilă, de la războiul de țesut vechi de peste un secol și până la daracii de scărmanat lână, opinci, țoluri sau lecricuri. „Muzeul Icoanei” este o replică a „Mănăstirii Dintr-un Lemn” (comuna Frâncești, județul Vâlcea) și a fost ridicat în anul 2016, urmând aceleași tehnici tradiționale de construcție. La interior veți descoperi o colecție de peste 100 de icoane, culese din România, Rusia sau Grecia, unele dintre acestea datând chiar din secolul al XVII-lea. Lăcașul de cult este însuflit mai mult prin icoanele pictate direct pe lemnul Bisericii. ■

Surse: kayak.com; gradinalahiiia.ro; eventist.ro; aventurescu.ro; digi24.ro; amfostacolo.ro; transylvania.de-weekend.ro; vacantelatar.ro; ziarulnatiunea.ro; jurnalul-bucurestiului.ro; sothebysreality.ro; mamaluimatei.ro; 23h.ro; georgianamihaila.ro; gradinacuidei.ro

Vecinii noștri

Poienarii Burchii, satul Doamnei Stanca, soția lui Mihai Viteazul

Comuna Poienarii Burchii se află în zona de câmpie din sud-vestul județului Prahova, la limita cu județele Dâmbovița și Ilfov. Satul Poienarii Burchii este atestat documentar din 21 septembrie 1594, pe fosta moșie Poeana care a aparținut Doamnei Stanca, soția domnului Țării Românești Mihai Viteazul (1593-1601). Tradiția spune că s-au căsătorit în biserică din localitatea Proieni, Vâlcea, în 1584. Împreună cu soțul ei, Mihai Viteazul, a ctitorit în București Mănăstirea Mihai Vodă (1594), închinată în 1599, chiar de către domnitor, Mănăstirea Simonopetra de la Muntele Athos. Mănăstirea Mihai Vodă a participat intens la istoria secolelor următoare: a fost locul de desfășurare a vieții politice, a unor evenimente militare, a fost reședință domnească pentru mai mulți domnitori, spital militar, sediul al Arhivelor Statului, sediul cavalerilor Ordinului Mihai Viteazul (1920), a fost victima politicii de reamenajare a Bucureștiului din perioada comunistă. În 1985, complexul mănăstirii a fost demolat, reușindu-se să fie salvate biserică și turnul-clopotniță (cu prețul mutării din locul inițial). Doamna Stanca era fiica unei jupăne, Neacșa, călugărită sub numele de Maria, și a avut un frate Dragomir, boier mare în vremea lui Matei Basarab. Era nepoată de frate sau de soră a marelui ban Dobromir. Tatăl ei era, probabil, un jupân, Stan. Ea a

avut moștenire satele Cârstienești (Vâlcea) și Poiana (Poeana, din Prahova). Stăpân ocazional al Cetății Făgărașului, Mihai Viteazul dăruiește Doamnei Stanca în anul 1600 atât castelul, cât și domeniul Făgărașului. El se va retrage aici după înfrângerea de la Mirăslău (18/28 septembrie 1600) și tot aici își va adăposti familia, până în 1601. Doamna Stanca se așază aici cu cei doi copii, Nicolae Pătrașcu și Domnița Florica. Mihai Viteazul construiește în partea sudică a cetății o biserică pentru familia lui. După lupta de la Mirăslău, cei trei vor fi ținuți în cetate ca ostatici, iar după uciderea voievodului, Doamna Stanca a stat aici ca roabă. La sfârșitul secolului al XIX-lea, pe teritoriul actual al comunei se aflau mai multe unități administrative. Comuna Poienarii Burchii avea pe atunci doar satele Poienarii Burchii și Podu Văleni și făcea parte din plasa Crivina din județul Prahova. Avea 1.359 de locuitori, o școală înființată în 1870 în care învățau 45 de elevi și 2 biserici - una în fiecare din cele două sate. Comuna Poienarii Rali era formată doar din satul omonim, care avea 774 de locuitori în 160 de case, o școală mixtă cu 69 de elevi (din care 15 fete), o moară cu aburi și o biserică fondată la 1865 de Iancu și Gheorghe Andreescu. Pe lângă bisericile ortodoxe aflate pe teritoriul comunei Poienarii Burchii, mai avem și Mănăstirea Pissiota. Mergând prin

comună, printre casele țărănești se zărește originala construcție a bisericii mănăstirii. Ctitorul mănăstirii, aromânul Nicolae Pissiota, a părăsit meleagurile natale ale Greciei și s-a stabilit în România, iar propria afacere - o antrepriză de construcții - i-a adus numeroase satisfacții. S-a hotărât să ctitorească o mănăstire, chiar pe moșia sa, cumpărată de la generalul Angelescu, fost ministru de război. Mănăstirea a fost ridicată după proiectul arhitectului Ioan Giurgea. Așezământul a devenit o sinteză incontestabilă între Orient și Occident, dintre Renașterea italiană și stilul clasic bizantin. Cochetă biserică a fost pictată de Costin Petrescu - același artist care pictase frumoasa frescă de la Ateneul Român și Catedrala din Alba Iulia. Doar trei maici au venit la Pissiota din obștea de la Ghighiu și au muncit strașnic, începând din anul 1933. În afara stăreței mai erau maicile Irina și Alexia. Cele două erau mamă și fiică, tunse în monahism la aceeași dată, într-o impresionantă ceremonie, cum spun martorii oculari. Acum, mama care se împotrivi ca fiica ei să se călugărească i-a urmat exemplul. Fiica ei este stareță și mama îi este ucenică. Credinciosul care se roagă în frumoasa biserică a mănăstirii descoperă comorile culturale adunate aici. Dintre acestea, cea mai importantă este icoana Maicii Domnului cu Pruncul, renumită pentru minunile pe care le-a făcut de-a lungul

timpului. Icoana a fost pictată de Eustațiu Stoenescu (1884-1959), după o tehnică impresionantă. În orice loc stă credinciosul în biserică are impresia că ochii Maicii Domnului îl însoțesc cu privirea. Icoana aceasta a plâns de mai multe ori. Tot aici există și o raclă cu moaștele Sfinților Dimitrie, Izvorătorul de mir, Teodor Stratilat, Trifon, Ioachim de Vatoped și al Cuvioșilor uciși în Sinai și Rait. Biserica mai adăpostește un muzeu subteran în care este expusă o piesă rară - o mică icoană, pictată pe lemn de Nicolae Grigorescu. ■

George V. GRIGORE

Am fost elevul regizorului Alecu G. Croitoru

Victor Coloneanu, regizor

Marele și regretatul regizor Alecu G. Croitoru, scenarist, profesor de Arta Regiei de film și televiziune și Arta Actorului de film în cadrul Facultății de Arte a Universității Hyperion din București, a fost și un poet ce a lăsat în urma sa și versuri memorabile. La începutul carierei mele filmice, i-am fost elev. S-a născut la 8 decembrie 1933, în localitatea Bogza (comuna Sihlea) din județul Vrancea, iar după absolvirea Școlii Normale „Vasile Lupu” din Iași, unde l-a cunoscut pe Nicolae Labiș, a

urmat cursurile Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică din București (actuala Universitate Națională de Artă Teatrală și Cinematografică I.L. Caragiale). A debutat ca regizor în anul 1964 cu pelicula „Merii sălbatici” și a regizat filme de lung și scurt metraj, atât documentare, cât și de ficțiune, la multe dintre ele semnând și scenariul. Din filmografia sa menționăm: „Călușarii” (1985), „Vârstele omului” (1969), „Anotimpul miresei” (1970), „Lupul mărilor” (1972), „Al treilea salt mortal” (1980), „Am o idee” (1981), „Miezul fierbinte al pâinii” (1983), „Căutătorii de aur” (1986), „Vin berzele” (1986), „Viața, ca o poveste” (1987). Ca actor a jucat în filme precum: „Aproape de soare” (1961), „Păcală” (1974), „Sosesc păsările călătoare” (1984), „Secretul lui Bachus” (1984), „Secretul lui Nemesis” (1985), „Milionari de week-end” (2004), „O secundă de viață” (2009), „Iubire elenă” (2010).

Acum mai bine de 30 de ani filmul „Am o idee” era interzis din rațiuni politice, după ce avusese o premieră fulminantă și îndelung aplaudată, fiind acuzat că transpune prea sugestiv realitatea „epocii de aur”. Așa cum spunea și criticul de film Florian Potra, „Am o idee” este o comedie notorie, care încă o dată pune accentul pe mișcare, pe

urzeala acțiunii și pe lovitura de scenă, cu un aproape continuu du-te-vino pe pânza de ecran. Din acest aliaj, de tradiție comică prin excelență latină, căci nu degeaba regizorul nostru este membru al Academiei Tiberine, Al. G. Croitoru își construiește de-a dreptul un fel de stil, punctat mereu de tot soiul de procedee și tehnici ale răsului, am să fiu tentat să afirm că „Am o idee” este, poate, atestarea celui mai vizibil efort din cinematografia românească de până acum în ceea ce privește densitatea de gaguri pe centimetrul pătrat de peliculă impresionantă, mărturisind fără putință de tăgadă inventivitatea mucalită a creatorului”. Premiera de gală a filmului „Am o idee” a avut loc pe 20 septembrie 1981, la Cinema Scala. În anul 2011 filmul a fost selectat pentru Festivalul Internațional de Comedie de la Cluj, „Comedy Fest” și o singură televiziune l-a difuzat, dar la o oră târzie. Regizorul Alecu G. Croitoru a fost membru de onoare al Uniunii Autorilor și Realizatorilor de Film din România (UARF), membru al Academiei „Tiberina” din Roma, al Comitetului Internațional pentru Difuzarea Artelor și Literelor prin Cinematograf (CIDALC), al Uniunii Cineaștilor din România (UCIN). Profesor de Artă a Regiei de Film și Televiziune în cadrul Universității Hyperion din București, a pregătit zeci de regizori, operatori și actori. Activitatea sa a fost recompensată cu mai multe premii și distincții între care: Premiul pentru cel mai bun film artistic de scurtmetraj la Festivalul Internațional al Filmului de la Spindleruv Mlyn - Cehoslovacia, 1969, „Premiul CIDALC pentru cel mai bun film de folclor” și medalia „Casa de Portugal” la Festivalul Filmului Muzical și de Dans de la Menton (1971), Diploma de Onoare pentru calități artistice la Festivalul Internațional al Filmelor Premiate, Viena (1973), Premiul special al Juriului la Festivalul Internațional al

Filmului – Sibiu (1993). În decembrie 2008, Alecu Croitoru a fost omagiat la Sala Eforie din București, ocazie cu care a primit și titlul de cetățean de onoare al comunei natale Sihlea. A murit la 2 decembrie 2017, la vârsta de 83 de ani. Prin anul 2009 a lansat placheta de versuri „De dragoste”. Din aceasta, semnată de maestrul Alecu G. Croitoru, am ales câteva versuri de dragoste pentru cititorii Condeielor Ilfovene. ■

Un fulg

Aud lângă mine
glasul ei
tremurând
cu teamă întrebând:
mai am o fărâmə de loc...
mai am
un fulg de noroc,
din aripă
de pasăre cântătoare
căzând?...

Un fulg de noroc,
liniștea
somniaului tău
aducând?

Bibliografie:

Cristina Corciovescu, Bujor Ripeanu – „1234 - Cineaști români” – Editura Științifică, București, 1996;

Surse: wikipedia.org; libertatea.ro; cinemagia.ro; digi24.ro; stirilekasnald.ro; adevarul.ro; clasicradio.ro; national-magazin.ro

Geo Bogza, asociat cu nașterea mișcării suprarealiste din România

Scriitorul Geo Bogza s-a născut la 6 februarie 1908 la Blejoi-Prahova, scriitor recunoscut, jurnalist, dar și teoretician al avangardei, asociat cu nașterea mișcării suprarealiste din România. A fost poet, reporter, creator al reportajului literar românesc, teoretician al avangardei, autor al câtorva din textele ei definitorii (Urmuz, Exasperarea creatoare, Reabilitarea visului), poet de mare întindere, de la „ciorchinul de negi” al Jurnalului la recea și solemnă puritate a lui Orion, ziarist de curajoasă și consecventă atitudine democratică, patriotică, umanistă (Anii împotrivirii (1953), Pagini contemporane, Paznic de far), reporter al unor lumi, țări, priveliști, meridiane devenite componente ale unui univers particular, specific scriitorului, prozator al opulenței tâmpe (Înmormântări) și al plictisului exasperant provincial (O sută șaptezeci și cinci de minute la Mizil), al destinului individual tragic, sub semnul dorinței de înavuțire (Cum a înnebunit regele petrolului), al absurdului (Moartea lui Iacob Onisia), cântăreț, de amplitudine whitmaniană, al neamului din Carpați (Cartea Oltului). Autor al volumelor „Jurnal de sex” și „Poemul invectivă”, avangardistul Geo Bogza a fost închis de două ori pentru „pornografie”. Printre acuzatori lui Bogza s-a numărat Nicolae Iorga. Ca biografie, în perioada anilor 1915-1919 urmează școala primară la Ploiești. Apoi, în 1921-1925 urmează Școala de Marină din Galați și Conststanța. În 1928 editează la Câmpina revista „Urmuz”, dar colaborează și la revistele „Unu” și „Bilete de papagal”. În 1929 a avut loc debutul editorial cu „Jurnal de sex” și „Poemul invectivă” (1933) din cauza cărora va suporta rigorile legii, chiar cu detenție, sub acuzația de „pornografie”. Perioada anilor 1936-1937 o dedică și călătoriei în Spania și Franța, în calitate de ziarist. În 1937 a apărut volumul de poezii „Ioana Maria”. În 1940-1944 este clasat printre autorii „cosmopoliți” și „degenerați” de regimul antonescian. În 1945 poate din nou publica și se alătură noului regim, comunist. Între anii 1952 - 1969 este ales deputat în Marea Adunare Națională. La 1955 devine membru al Academiei Române și membru în Consiliul Național pentru Apărarea Păcii. În 1971 este decorat cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste”. În 1978 primește Marele Premiu al Uniunii Scriitorilor. Mai apoi, în 1993, pe 14 septembrie, moare la Spitalul Elias din București, la un an după fratele său, scriitorul Radu Tudoran. Este înhumat la Mănăstirea Cernica. Pentru opera sa în care pune în valoare bogățiile naturale și umane ale României, Geo Bogza primește titlul de „Erou al Muncii Socialiste”, la 4 mai 1971, „cu prilejul aniversării a 50 de ani de la constituirea Partidului Comunist Român, pentru merite deosebite în domeniul științei, artei și culturii” și medalia de aur „Secera și ciocanul”, cu aceeași ocazie. Casa orașenească de Cultură Câmpina devine în anul 1996 Casa Municipală de Cultură „Geo Bogza”. ■

Surse: wikipedia.org; poetii-nostri.ro; artline.ro; tititudorancea.com; scoala170.ro; viatiopera.ro; autori.citatepedia.ro;

George V. GRIGORE

Ion I. Olteanu - Ctitorul așezămintelor importante din orașul Chitila

Născut în Chitila în 1841, Ioan (Ion) I. Olteanu a fost cel care a ctitorit în localitatea sa natală școala, biserica cu casele parohiale, sediul actual al Primăriei și dispensarul. Familia sa originară din Balșul oltenesc (de la olteni provenindu-i și numele), s-a stabilit în Chitila, făcând comerț cu covrigi și cărbune în București. Mai târziu, patronul unei fierării din localitate, neavând urmași, i-a cedat fierăria și magazinul lui Ioan Olteanu, care probabil a fost ucenic acolo în tinerețe, împreună cu fratele lui mai mare Florea Olteanu, născut în 1839. În 1908 Ioan Olteanu ctorește școala din localitate: „În dorința de a vedea luminate și fericite

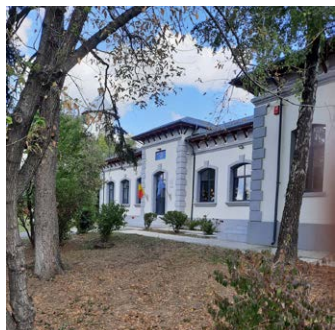
George V. GRIGORE

generațiunile noi ale comunei sale natale Chitila, îi dăruiește cu dragoste acest modest locaș de cultură.” Ioan Olteanu a așezat prima cărămidă și la construirea bisericii, în anul 1912. Actul de fondare spune: „În dorința de a vedea luminate și fericite generațiunile noi ale comunei sale natale Chitila îi dăruiește cu dragoste această sfântă biserică”. Biserica cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul a fost înălțată de șase meșteri italieni, pictura fiind executată de Constantin Gheorghiu, pe vremea aceea profesor de desen la Seminarul „Nifon Mitropolitul”, iar sfințirea s-a făcut la 27 octombrie 1913. Slujba a fost oficiată de PS Teofil Ploieșteanu, alături de protoiereul Ilfovlui PC N. Popian și preotul paroh Constantin Teodorescu. Numele de familie Olteanu apare și printre cei căzuți în cele două Războaie Mondiale (1916-1918, 1944): caporal Grigore R. Olteanu (căzut în Primul Război Mondial) și respectiv soldat Olteanu M. Ion (căzut în Al Doilea Război Mondial), menționați în listele de pe Monumentul Eroilor din Chitila.

În 1919 Ioan I. Olteanu moare și este îngropat în curtea bisericii ctitorită de el, fiind urmat în 1921 de fratele său Florea I. Olteanu. În fața bisericii, între mormintele fraților Olteanu, se află un bust de bronz care îl reprezintă pe Ioan, în redingotă, cu vestă, papion club rotunjit și cămașă cu guler rândunică. Lângă rever, pe partea stângă, deasupra inimii se află ordinul Coroana României. Probabil au fost și alte ordine sau decorații, deoarece pe statuie sunt urme de prindere, dar având însemnele monarhice, acestea au fost îndepărtate. Prin anii '20 ai secolului trecut în Chitila funcționa Banca Populară I.I. Olteanu, cu un capital de 50.000 lei, având ca președinte pe Constantin Teodorescu. În general, băncile populare erau înființate de preoți sau învățători, pentru cei arondați unei biserici sau unei școli, în cazul lui Ioan Olteanu, ambele și mult mai mult deasupra. În amintirea sa, Școala Primară din Chitila poartă numele „Ion Olteanu”, iar una dintre străzile importante din orașul Chitila poartă numele lui.

Un personaj, un om deosebit, care s-a confundat cu localitatea care l-a „îmbrățișat” și i-a oferit cămin liniștit și viață frumoasă! ■

Surse: wikipedia.org; institute.ro; searchromania.net

IstroRomânii – Tradiții Zvonciarii istro-români din Jeiani (Croatia)

Istro-românii au avut cândva o cultură imaterială bogată, constând din dansuri, cântece, basme, proverbe, practici magice, obiceiuri legate de naștere, nuntă, înmormântare și sărbători, prezentând asemănări cu cele ale românilor în general. Acestea erau încă destul de vii atunci când le-au consemnat primii vizitatori și cercetători, care au și publicat din ele, observând totodată că au tendința să se piardă. Însă odată cu asimilarea, acestea au fost parțial practicate în limba croată, apoi, în procesul de modernizare a societății, au dispărut aproape total. Se mai păstrează la Žejan obiceiul de Lăsatul secului al „zvonciarilor” (clopotarilor), care nu este specific istro-român, dar are unele particularități față de același obicei practicat în mai multe regiuni ale Croației. Ține de ritualurile precristine existente în mai multe țări de alungare a spiritelor rele ale iernii. În prezent, zvonciarii sunt constituiți într-un ansamblu folcloric care perpetuează obiceiul în sat, îl prezintă la carnavalul din Rijeka și în alte țări. Acești „zvonciari” („care dau zvon”) seamănă cu obiceiul „Cucilor” de la Brănești (Ilfov). Aici are loc un festival în fiecare an, odată cu intrarea în postul Sfințelor Paști, la Lăsata Secului de Brânză. Poate Asociația Culturală Brănești ar trebui să invite și pe frații istro-români la această manifestare. Carnavalul de la Rijeka (croat: Riječki karneval), la care participă zvonciarii, se desfășoară în fiecare an înaintea Postului Mare (între sfârșitul lunii ianuarie și începutul lunii martie). Înființat în 1982, acesta a devenit cel mai mare carnaval din Croația. În fiecare an, există numeroase evenimente premergătoare carnavalului în sine. Mai întâi primarul din Rijeka îi predă cheia simbolică a orașului lui Meștar Toni, „maestrul” carnavalului, care devine, în mod figurat, primarul orașului în timpul sezonului de carnaval. În aceeași zi, este aleasă o Regină de carnaval. Întrucât toate orașele din jurul Rijeka își desfășoară propriile evenimente în timpul carnavalului, Regina și Meștar Toni ar fi prezente în majoritatea lor. De asemenea, în fiecare an, balul de caritate al Carnavalului are loc în palatul

gubernatorului din Rijeka. La acesta participă politicieni, oameni din viața sportivă și media, precum și un număr de ambasadori. În weekendul dinaintea evenimentului principal, au loc alte două evenimente. Unul este Rallye Paris-Bakar (după Dakar Rallye). Startul are loc într-o parte din Rijeka, numită Paris după un restaurant din zonă, iar sfârșitul este în orașul Bakar, situat la aproximativ 20 km sud-est. Toți participanții la raliu sunt mascați, iar mașinile sunt în mare parte vechi și decorate. Celălalt eveniment este carnavalul copiilor, desfășurat, ca și cel principal, pe pasarela principală Korzo din Rijeka. Grupurile care participă sunt în mare parte din grădinițe și școli elementare, inclusiv grupuri din alte părți ale Croației și din țările vecine. Marșul de carnaval se desfășoară în ultima duminică înainte de Miercurea Cenușii. De obicei afluirea grupurilor începe la prânz. În fața se află adevăratul primar al orașului Rijeka, Regina carnavalului și Meștar Toni. Traseul marșului are mai multe etape în care gazdele prezintă fiecare grup, iar scena principală este situată în fața primăriei. Primarul, Regina și Meștar Toni stau în fața acestei etape și salută toate grupurile care vin după aceea. Regina părăsește această poziție numai atunci când grupul din care este originară trece traseul carnavalului. Spectatorii se adună de obicei pentru a vedea marșul de-a lungul traseului său. Dacă vremea este bună, până la 100.000 de spectatori pot participa la carnaval. În mod tradițional, ultimul grup este „Halubajski zvončari”, iar când trec, se știe că marșul s-a terminat. În funcție de numărul de participanți, acest lucru se întâmplă de obicei între orele 20:00 și 21:00. Desigur, marșul nu marchează sfârșitul carnavalului. În aceeași seară are loc un eveniment numit „arderea prafului”. „Pust” este o marionetă, care are un anumit nume satiric, foarte des ales după numele unui politician, și el este acuzat de toate lucrurile rele care s-au întâmplat în anul precedent. Acest eveniment

Surse: wikipedia.org; youtube.com; last.fm; bihon.ro; romania.fandom.com; libertatea.ro; protv.ro; formula-as.ro; romanianmemory.blogspot.com; adevaruldespredaci.ro; sfatulbatranilor.ro; lupta-ns.blogspot.com; biblioteca.regielive.ro; cersipamantromanesc.wordpress.com; romaniabreakingnews.ro;

are loc în portul Rijeka și, înainte de a fi dus la țărmul mării, se ține o lectură a acuzațiilor ce i se aduc, unde un purtător de cuvânt îi citește toate păcatele. După aceea, o barcă duce pe „Pust” pe mare și este ars acolo, mai departe de țărm. Această tradiție se ține în toate locurile din jurul Rijeka, dar se ține în zilele de marți sau miercuri, după carnavalul „principal”. În ultimii câțiva ani au avut loc mai multe petreceri în diferite locații din Rijeka, unele începând chiar cu o zi înainte de carnaval și terminându-se în noaptea de după carnaval. Cea mai cunoscută este o petrecere de carnaval organizată la Korzo, unde diverse DJ-uri au concertat.

„Zvonciarii” (clopotarii) istro-români din Jeiani (Croatia) duc pe mai departe tradiția păgână a alungării duhurilor rele din comunitate și anunță un An Nou mai curat, mai luminat, cu rod bogat. Religia istro-românilor este catolică în rit latin, dar la origine se pare că a fost ortodoxă, deoarece Ascoli (Ascoli Graziadio Isaia, în „Studj critici” („Studii critice”), Milano, Editori del Politecnico; Leipzig, Brockhaus; Trieste, Muenster, 1861, p. 326-375) afirmă că în satul Sucodru biserica fusese cândva ortodoxă înainte de a deveni catolică.

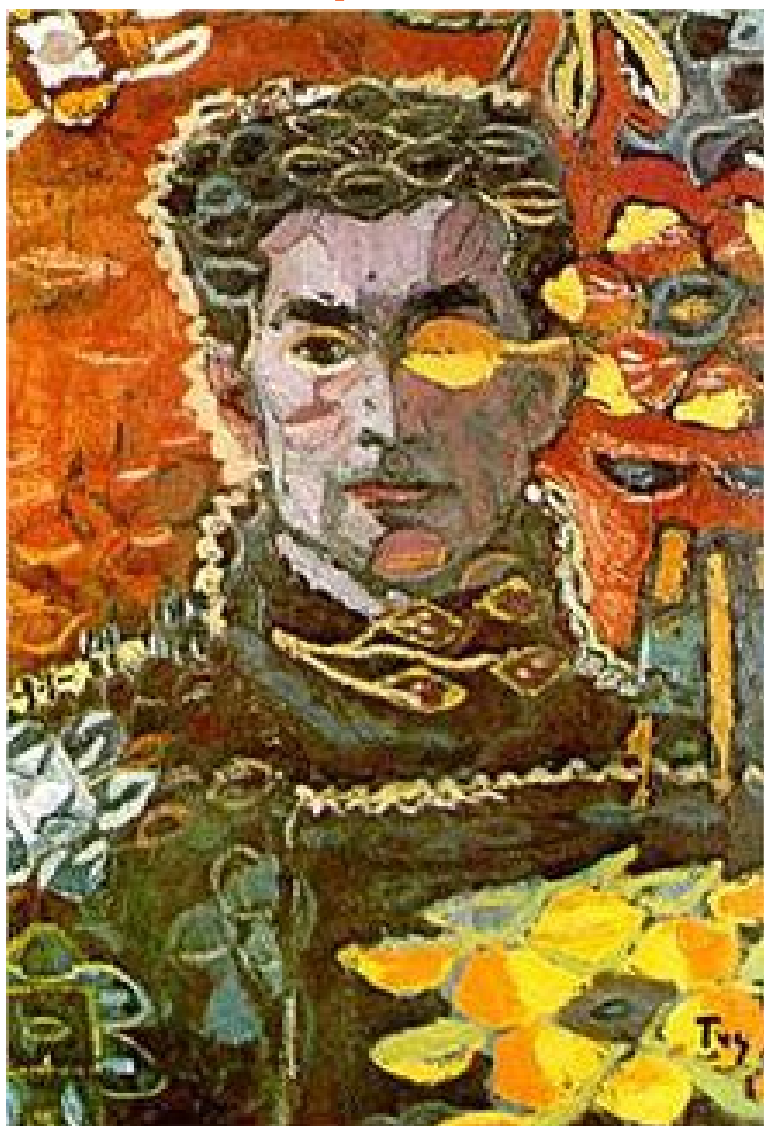
Situația limbii istro-române este reflectată de prezența ei în Cartea roșie a UNESCO despre limbile în pericol, secțiunea „Limbi în pericol grav” și în Atlasul UNESCO al limbilor din lume în pericol. În prezent, modul de viață al istro-românilor nu diferă de cel al populației majoritare. Odată cu industrializarea începută în anii 1950, și istroromânii s-au orientat spre orașe în căutare de lucru, mutându-se în acestea sau făcând naveta. Ocupația tradițională a producerii mangalului n-a dispărut total. În 2008 mai era producție de mangal pentru restaurantele din regiune. Numai prin păstrarea tradițiilor și prin studiul acestora se mai poate face ceva pentru teaurizarea valorilor perene ale acestor comunități de români aflați departe de vatra neamului.

„Zvonciarii” (clopotarii) istro-români din Jeiani (Croatia) sunt mesageri ai trecutului care plantează atent și cu stăruință sămânța viitorului! ■

George V. GRIGORE

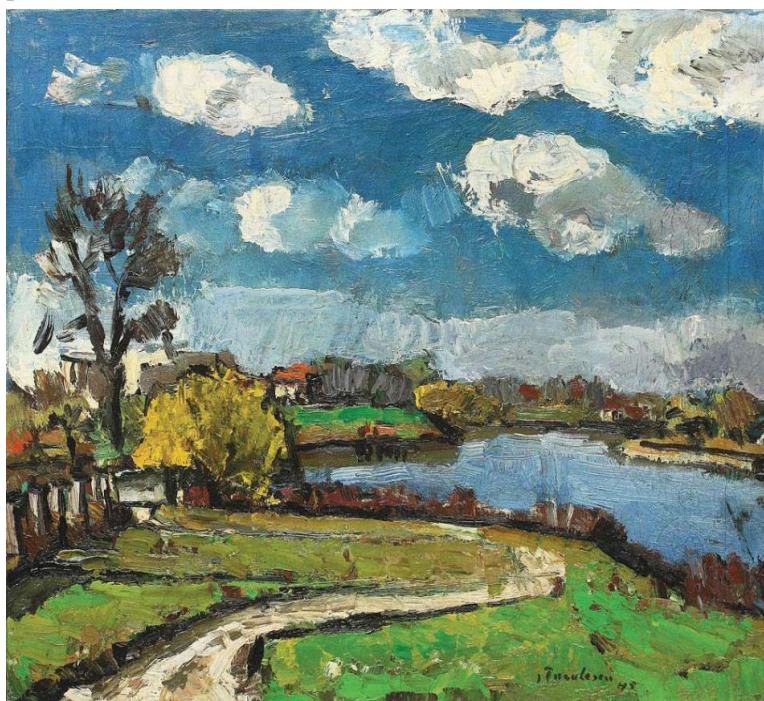
Pictorul „expresionist întârziat de extracție impresionistă” Ion Țuculescu - la Mănăstirea Cernica

În Pantelimon, în cimitirul Mănăstirii Cernica se află un monument istoric deosebit. Este vorba despre mormântul pictorului Ion Țuculescu. Acesta s-a născut la 19 mai 1910, la Craiova și s-a stins la 27 iulie 1962, la București. Personalitate complexă, biolog și medic, s-a făcut cunoscut însă mai ales ca pictor. Numele lui Ion Țuculescu a izbucnit „exploziv” în primăvara lui 1965, odată cu neuitata lui retrospectivă postumă, care a situat publicul pe negândite în fața unuia dintre marii pictori europeni ai epocii de după război.

Ion Țuculescu a provenit dintr-o familie de intelectuali. Urmează cursurile Colegiului Național „Carol I” din Craiova, unde în orele de desen primește primele îndrumări de la

profesorul său Eugen Ciolac, de la care a aflat o parte din tainele picturii. Prima expoziție la care a fost remarcată prezența „pictorului diletant Ion Țuculescu” (alături de a fratelui său Șerban) este organizată în 1925 în sala de recepții a Palatului Administrativ al județului Dolj. Deși apreciat pentru talentul său artistic, Țuculescu nu se va îndrepta către o școală superioară cu profil artistic, ci se înscrie la Facultatea de Științe Naturale a Universității din București, pe care o va absolvi în 1936. Paralel frecventează Facultatea de Medicină, obținând doctoratul în 1939 cu Magna cum laude. Deși se dedicase studiului, Ion Țuculescu continuă să picteze și are prima expoziție personală în 1938 în sala Ateneului

Român din București. Până în 1960 participă la mai multe expoziții colective, expune la Salonul Oficial în 1941 și 1945, deschide șapte expoziții personale în clădirea Ateneului Român. Dacă medicina nu l-a solicitat prea mult, cu excepția anilor de război, când fiind medic militar uimește prin devotament și abnegație, biologia devine celălalt pol al existenței sale, în calitate de cercetător științific la Academia Română, zilele și nopțile împărțindu-le între paletă și microscop.

Pictura a învățat-o ca autodidact și distanța de la primele sale tablouri până la cele din epoca maturității a parcurs-o muncind cu înverșunare disperată. Deși a fost prezent în viața artistică fără întrerupere, opera lui a rămas aproape fără ecou, adevăratele sale dimensiuni vădindu-se abia în anii când nu mai expune, claustrat în locuința lui, unde materia lui plastică avea să se cristalizeze orbitor după îndelungate și misterioase mutații.

În vara lui 1962 o boală neiertătoare îl doboară. Este înmormântat în cimitirul mănăstirii Cernica, în cavoul familiei Galaction.

Postum, pictura lui Țuculescu provoacă o revelație uluitoare, descoperindu-se un mare artist al cărui nume, în timpul vieții, n-a depășit surăsul îngăduitor al unei admirații palide.

Tablourile sale sunt acum expuse în nenumărate expoziții organizate în țară și străinătate. Pictura lui Țuculescu frapează prin excepționala ei forță cromatică, culorile sale obligă însă să se vorbească mai curând despre magia decât despre violența lor. Astfel încât nu este hazardat să se spună că avem de-a face cu un „expresionist întârziat de extracție impresionistă”, oricât de paradoxal ar părea această afirmație. În realitate, opera lui Țuculescu este produsul unic al unui artist original de geniu, care tocmai prin aceasta se refuză oricărei încadrări artificiale.

Creația lui Țuculescu se grupează în cicluri de lucrări cu subiecte inspirate din realitate și prezentate în imagini simbolice: Astfel avem: Faza „folclorică”, desfășurată în perioada 1947 - 1956. Ion Țuculescu a descoperit și a pus în valoare sugestiile artei populare în domeniul decorative - faza decorativ-abstractă.

Aceasta este un ciclu în care acordul cromatic definit de raportul albastru-oranj face să anticipeze evoluția artistică a pictorului din ultima perioadă a creației sale. Reprezentativă pentru această fază este lucrarea

„Marina cu fluturi oranj”; Faza „neagră” face parte din perioada simbolic-abstractă de creație a pictorului, fază în care motivul ochilor apare cu prioritate și devine definitoriu. Astfel, ochiul care este considerat partea cea mai expresivă a feței umane, devine la el un leitmotiv simbolic-fantastic și pictural, într-o viziune total personală. Cele mai importante lucrări de acest gen sunt: „Ochii demiurgului”, „Ochi călători”, și altele. Negrul nu mai este folosit ca fundal ci are o funcție substanțială ce potențează prin contrast culorile calde.

Dintre cuvintele sale de duh spilcuim: „Am vrut să las oamenilor o operă plină de dragoste de viață - am vrut să calc peste toate tristețile, peste toate neliniștile sufletului meu, dar n-am putut. [...] Ce aş putea spune oamenilor pentru a-i convinge că viața e frumoasă, veselă și fericită? Ca să fiu sincer, în viața de toate zilele nu mai pot trăi fericirea. Nu mai trăiesc decât în artă, în pictură și mai ales în muzică.” (Ion Țuculescu în „Contemporanul” Nr. 8, din 1965); „Rațiunea a dirijat o pictură senină, senină ca scoarțele olteneste. Pictorul

secret din mine a visat la altceva, la misterul cosmic... Nu mi-a fost dat să urc până Sus”. Criticii au apreciat opera sa, spunând că Țuculescu a revoluționat într-un fel cromatismul picturii românești. Dintre tablourile sale deosebite, menționăm Flori albe; Peisaj de țară; Fetița; Interior de pădure; Interior țărănesc; Portretul bunicului; Albăstrele de câmp; Triplu autoportret; Compoziție cu 2 fazani; Drama folclorică; Peisaj cu lac; Autoportret pe fond galben; Turc cu șalvari roz; Ochi călători; Pasiune; Metamorfoza; Pană de păun; Răsărit de soare; Totem solar; Ochi verzi; Totem sub copac; Ruginile toamnei; Opoziție; Urme; Compoziție Copii în grădină; Peisaj cu țărânci; Peisaj din Grecia; Birja la Costinești; Spre larg; Accente negre; Fecioara cu Pruncul; Circuite; Vieți multiple. ■

Bibliografie:

Petru Comarnescu: Ion Țuculescu. București, 1967

Ion Țuculescu, album cu o introducere de A. E. Baconsky. București, 1972

Krikor H. Zambaccian - Însemnările unui amator de artă, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957

Surse: wikipedia.org; sufletdeturist.ro; amfostacolo.ro

George V. GRIGORE

Aspecte de interes privind activitatea Comisiei pentru Mentorat, Dezvoltare și Formare a Cadrelor Didactice (CMDFCĐ)

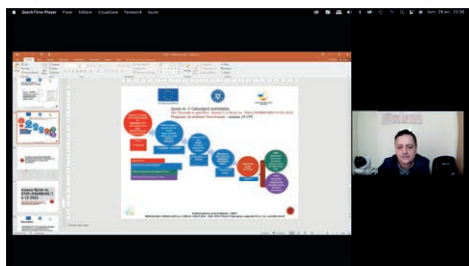
Prof. dr. Florin Petrescu, director CCD Ilfov

Profesionalizarea carierei didactice presupune o investiție continuă în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. Această „investiție” este cuantificată și prin acumularea creditelor profesionale transferabile.

Despre reglementările metodologice cu privire la acumularea a 90 de credite profesionale transferabile s-a discutat cu responsabilii CMDFCĐ din școli, în cadrul unui webinar organizat în data de 17 ianuarie 2023, de CCD Ilfov, în parteneriat cu ISJ Ilfov.

În prezența a peste 100 de participanți din școlile județului Ilfov, experții din echipa CCD Ilfov, profesorii metodiști prof. Marius Ovidiu Sebe și prof. Simona Gabriela Luca, precum și dna insp. DRU, prof. Corina Mirescu au prezentat aspecte importante privind Procedura de operaționalizare a reglementărilor metodologice cu privire la acumularea de către cadrele didactice a 90 de credite profesionale transferabile. Procedura operaționalizează reglementările metodologice cu privire la recunoașterea, la nivelul unității de învățământ, a acumulării de către cadrele didactice a 90 de credite profesionale transferabile, prin Comisia de Mentorat Didactic și Formare în Cariera Didactică – CMDFCĐ. După cum se știe, personalul didactic, precum și personalul de conducere, de îndrumare și de control din învățământul preuniversitar este obligat să participe periodic la programe de formare continuă, la fiecare interval consecutiv de 5 ani.

Verificarea îndeplinirii condiției de formare pentru personalul didactic, prin acumularea numărului de credite profesionale transferabile legal prevăzut se realizează anual, la nivelul fiecărei unități de învățământ prin CMDFCĐ. Comisia pentru mentorat didactic și formare în cariera didactică stabilește și comunică în scris, pentru fiecare cadru didactic încadrat cu norma de bază în unitatea de învățământ, ultimul *interval legal prevăzut* încheiat pentru care se verifică și se validează îndeplinirea condiției de acumulare a minimum 90 de credite profesionale transferabile. La nivelul Comisiei de Mentorat Didactic și Formare în Cariera Didactică se creează un registru electronic de evidență a numărului de credite profesionale transferabile *acumulate în ultimul interval legal prevăzut* încheiat, pentru fiecare cadru didactic încadrat cu norma de bază în unitatea de învățământ. În anul școlar 2022-2023, activitățile CMDFCĐ se desfășoară până la data de 31 ianuarie și se finalizează cu eliberarea adeverinței doveditoare. Este binevenit faptul că activitățile CMDFCĐ se pot organiza și în sistem blended-learning.

Un aspect îndelung dezbătut de participanții la întâlnirea online a fost cel privind modul de stabilire a *intervalului legal* de îndeplinire a condiției de acumulare a minimum 90 de credite profesionale transferabile.

Desigur, acest lucru se face tot prin respectarea criteriilor stabilite prin Metodologie, adică se consideră îndeplinite de drept condițiile de formare continuă, în următoarele situații:

- 1) obținerea, în intervalul legal prevăzut, a gradului didactic II sau a gradului didactic I, cele 90 de credite profesionale transferabile fiind acordate începând cu anul școlar în care s-a obținut gradul didactic II/I ca urmare a validării rezultatelor prin ordin de ministru;
- 2) absolvirea de către personalul didactic din învățământul preuniversitar, în intervalul respectiv, a studiilor universitare de master, în domeniul de specialitate sau în domeniul științe ale educației, conform documentelor de certificare legal prevăzute;
- 3) absolvirea, în intervalul respectiv, a studiilor universitare de doctorat în domeniul de specialitate sau în domeniul științe ale educației, conform documentelor de certificare legal prevăzute;
- 4) absolvirea, în intervalul respectiv, a unui program postuniversitar de conversie profesională a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, cu durata de 2 ani/4 semestre - 120 de credite ECTS, conform documentelor de certificare legal prevăzute;
- 5) obținerea, în intervalul respectiv, a unei alte specializări, care atestă obținerea de competențe de predare a unei alte discipline în învățământul preuniversitar, conform documentelor de certificare legal prevăzute.

De asemenea, se consideră îndeplinită condiția de formare în situația în care cele 90 de credite profesionale transferabile sunt acumulate de un cadru didactic atât prin participarea la programe de studii organizate de instituțiile de învățământ superior, cât și prin participarea la programe pentru dezvoltare profesională continuă și la alte forme de organizare a formării continue, după cum urmează:

- minimum 30 de credite profesionale transferabile dobândite prin participare la diverse forme de organizare a formării continue prevăzute în *Metodologie*,
- maximum 60 de credite profesionale transferabile dobândite prin participarea la programe de studii organizate de instituții de învățământ superior, acordate conform prevederilor art. 64 din *Metodologie*;

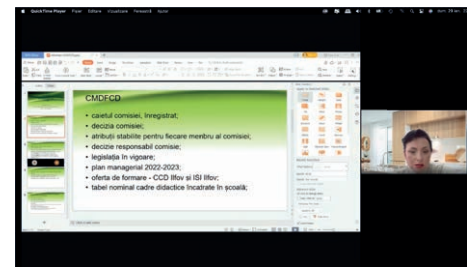
Se consideră îndeplinită condiția de formare în situația în care cele 90 de credite profesionale transferabile sunt acumulate de un cadru didactic prin participarea la programe de dezvoltare profesională continuă și prin recunoașterea rezultatelor învățării în contexte formale, nonformale și informale, după cum urmează:

- minimum 40 credite profesionale transferabile dobândite prin participarea la *programe acreditate*;
- maximum 35 credite profesionale transferabile dobândite prin participarea la *programe complementare*;
- maximum 15 credite profesionale transferabile dobândite prin participarea la *programe pentru abilitare funcțională*.

Un alt aspect care a suscitat dezbateri și întrebări a fost ce se întâmplă în cazul cadrelor didactice care au avut contractul de muncă suspendat.

Dna Inspector Corin Mirescu a adus precizări lămuritoare și anume:

- ultimul interval legal prevăzut încheiat de 5 ani consecutivi de activitate didactică, calculat de la data obținerii definitivării în învățământ, se constituie, după caz, din anii de activitate didactică anteriori suspendării, la care se adaugă anii corespunzători de activitate didactică începând cu anul școlar al reîncadrării pe funcție didactică în învățământul preuniversitar;
- creditele acumulate în perioada de suspendare se validează începând cu anul școlar al reîncadrării pe funcție didactică în învățământul preuniversitar;
- pentru cadrele didactice care au obținut definitivarea în învățământ și, ulterior, au încetat contractul de

muncă, intervalul consecutiv de cinci ani se calculează de la data reîncadrării în învățământ prin concurs național.

Totodată s-a accentuat faptul că, la încheierea fiecărui *interval legal prevăzut*, cadrele didactice trebuie să prezinte documentele doveditoare privind acumularea a minimum 90 de credite profesionale transferabile și să solicite, în scris, recunoașterea îndeplinirii condiției de formare în intervalul legal prevăzut.

Responsabilitatea pentru corectitudinea datelor înscrise în adeverințele eliberate de unitatea de învățământ revine Comisiei de Mentorat Didactic și Formare în Cariera Didactică și directorului unității de învățământ.

Cu speranța că întâlnirea organizată în 17 ianuarie a adus clarificările necesare și dorite și în vederea continuării legăturii stabilite cu acest prilej, s-a creat o baza de date cu toți responsabilii din unitățile de învățământ preuniversitar ilfovean, astfel încât pe classroom-ul realizat de CCD Ilfov să se țină permanent legătura și să se prezinte toate aspectele la zi privind activitatea comisiei CMDFCĐ. ■

Prin lectură la CULTURĂ Pe urmele lui Eminescu

Horiana Arghira PETRESCU, Bibliotecar CCD Ilfov

Ziua Culturii Naționale este stabilită oficial, prin Legea nr 238/7.12.2010 ca sărbătoare oficială. Pe EA, prețioasă fără de preț CULTURA ROMÂNĂ, ne străduim în fiecare an să o sărbătorim cum se cuvine, căci îi știm valoarea, și nu întâmplător i s-a ales data de 15 ianuarie, ziua de naștere a poetului nostru nepereche Mihai Eminescu.

Anul acesta, Casa Corpului Didactic Ilfov, prin Departamentul Biblioteca CCD Ilfov a organizat în data de 15 ianuarie 2022 o întâlnire (online) care a constituit lansarea proiectului educativ-cultural „Itinerarii eminesciene bucureștene”, care și-a propus stimularea interesului pentru cărți și lectură, pentru lucrări reprezentative, cu valoare educativă, necesare formării personalității elevilor, formarea unei atitudini de respect și considerație față de valorile culturale românești, valorificarea fondului de carte al bibliotecilor școlare prin documentarea și informarea privind evenimente, personalități importante, cum ar fi Mihai Eminescu, a cărui operă literară constituie un reper major pentru creșterea și devenirea limbii române literare.

Acestor obiective, din tiparul celor consacrate, le-am alăturat unul mai provocator, mai în ton cu timpurile și tendințele...la modă: stimularea spiritului critic, a spiritului de competiție și a gândirii critice, prin folosirea de către participanți a aplicației digitale „ActionBound”.

Împreună cu echipa de profesori care au folosit ei înșiși această aplicație în cadrul participării la mobilitatea Erasmus Digital Transformation de la Puerto de la Cruz, dorim să oferim elevilor de la Liceului Teoretic „Traian Lalescu” din Brănești o cale de descoperire a unor elemente importante din biografia eminesciană, dar și posibilitatea schimbului de idei și experiențe creative în răstimpul derulării proiectului. Se vor îmbina eficient utilul cu plăcutul, tradiționalei vizite documentare îi va lua locul o inedită treasure hunting pentru a descoperi Bucureștiul de pe vremea lui Eminescu.

Cu ocazia primei întâlniri s-au fixat primele coordonate organizatorice, iar modul în care a decurs dialogul, discuțiile din cele două ore pe care le-am petrecut împreună, duminică 15 ianuarie 2023, de ziua lui Eminescu și a Culturii Naționale, ne dau încrederea că vom obține succesul scontat! ■

